

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки та психології

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
ВИВЧЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ СТИЛІВ СПІЛКУВАННЯ МІЖ
БАТЬКАМИ ТА ВИХОВАТЕЛЯМИ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ШЕБЕШТЕЙН ЄЛИЗАВЕТА ЄВГЕНІВНА

Студентка IV-го курсу

Освітня програма: 012 Дошкільна освіта

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 7 /27 жовтня 2020 року

Науковий керівник:

Романюк Катерина Олександрівна,
канд. пед. наук, доцент

Консультант:

Конц Тімеа Степанівна,
ст. викладач

Завідувач кафедрою:

Біда Олена Анатоліївна,
доктор пед. наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 2021

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра педагогіки та психології

Кваліфікаційна робота
ВИВЧЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ СТИЛІВ СПІЛКУВАННЯ МІЖ
БАТЬКАМИ ТА ВИХОВАТЕЛЯМИ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконала: студентка IV-го курсу
Шебештейн Єлизавета Євгенівна
Освітня програма: 012 Дошкільна освіта

Науковий керівник:
Романюк Катерина Олександрівна
канд. пед. наук, доцент

Консультант: **Конц Тімеа Степанівна**
ст. викладач

Рецензент:
Бергхауер-Олас Емьовке Ласлівна
PhD, доцент

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Pedagógia és Pszichológia Tanszék

A SZÜLŐK ÉS AZ ÓVÓNŐ KÖZÖTTI KOMMUNIKÁCIÓ VIZSGÁLATA

Szakdolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: **Sebestyén Erzsébet**

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: 012 Óvodapedagógia

Témavezető: **Romanyuk Katerina,**
a pedagógiai tudományok kandidátusa, docens

Konzulens tanár: **Koncz Tímea, adjunktus**

Recenzens: **Berghauer - Olsz Emőke,**

PhD, docens

ЗМІСТ

Вступ	6
I. Спілкування	8
1.1. Концепції спілкування.....	8
1.2. Напрямки досліджень спілкування.....	9
1.3. Види спілкування	10
II. Спілкування між батьками та вихователем дитячого садка	15
III. Перевірка спілкування вихователя дитячого садка та батьків	20
3.1. Методи випробування	21
3.2. Результати тесту з батьками.....	22
3.3. Результати тесту з вихователями дитячого садка	28
IV. Презентація Виноградівського Дошкільного Навчального закладу імені Святого Йосипа.....	35
4.1. Методи випробування	35
4.2. Результати тесту з батьками.....	36
4.3. Результати тесту з вихователями дитячого садка	42
Висновки	49
Резюме	51
Список використаної літератури	52
Список ілюстрацій	53
Додатки	54

TARTALOM

Bevezetés.....	6
I. A kommunikáció	8
1.1. A kommunikáció fogalma.....	8
1.2. A kommunikáció kutatási területei.....	9
1.3. A kommunikáció formái	10
II. A pedagógus és a szülői közösség közötti kommunikáció	15
III. Az óvónők és a szülők közötti kommunikáció vizsgálata.....	20
3.1. Vizsgálati módszer és eszköz	21
3.2. A szülőkkel végzett vizsgálat eredményei	22
3.3. Az óvodapedagógusokkal végzett kutatási eredmények	28
IV. A Nagyszőlősi Szent József Óvoda- Bölcsőde bemutatása	35
4.1. Vizsgálati módszer és eszköz	35
4.2. A szülőkkel végzett vizsgálat eredményei	36
4.3. Az óvodapedagógusokkal végzett vizsgálat eredménye.....	42
Összefoglalás	49
Ukrán nyelvű összefoglalás (Rezümé).....	51
Hivatkozott irodalom	52
Ábrák jegyzéke	53
Melléklet.....	54

BEVEZETÉS

Szakedolgozatom témája: „A szülők és az óvónő közötti kommunikáció szerepe a gyermek nevelése során.” Ez a téma nagyon fontos mindenki számára, hiszen a jó kommunikáció elengedhetetlen a kapcsolat ápolása és a gyermek személyiségfejlődése érdekében. Ha ez megvan, mindenki biztonságban érzi magát. Az óvónők személye kulcsfontosságú ebben a témában, szinte minden rajtuk múlik. Az ő kommunikációjuk az, ami meghatározza a szülőkkel való kapcsolatot.

A mindennapi munkája során a gyerekekkel, a szülőkkel, az őt körülvevő kollegákkal való kommunikációban mindig arra kell törekednie, hogy egyenes, érthető és nyílt legyen. A pedagógus minden információs csatornát használatba vehet ahhoz, hogy mindig tájékoztassa a szülőket az aktuális dolgokról. Ezért fontos az is, hogy minden szülő elérhető legyen a pedagógus számára. Tudjuk azt, hogy legtöbbször az alapján a szempont alapján választ a szülő intézményt vagy óvodai csoportot, hogy ő hogyan viszonyul az adott pedagógushoz. Valamint mielőtt kapcsolatba lépne velük, sokszor tájékozódik a szülő az intézményről és az ott dolgozókról azoktól a szülőktől, akik már kapcsolatba vannak/voltak az intézménnyel. Nagyon fontos szerepet tölt be tehát az óvónő személyisége a szülőkkel, való munkával, a jó kapcsolat elérése során. Mindez kialakítható, de csak akkor jöhet létre, ha mindkét fél nyitott és őszinte, így ez által érhetik el az eredményes együttműködést.

A szakdolgozatom célkitűzéseiként azt kutatom a szakirodalmi feldolgozás által, hogy milyen kommunikációs formákon keresztül tud hatékonyan kommunikálni a szülő az óvodapedagógussal, és a pedagógus a szülőkkel. Valamint hogyan alakítható ki a „jó kapcsolat” közöttük. Ennek érdekében további célom még, hogy megvizsgáljam az óvodapedagógusok és a szülők közötti kommunikációt a Salánki Óvodában és a Nagyszőlősi Szent József bölcsőde – óvodában.

Céljaim és feladataim közé tartozik:

- szakirodalmak gyűjtése és részletes áttekintése a téma kapcsán;
- kérdőív összeállítása az óvónők- és külön a szülők számára az egymással való kommunikációjuk, kapcsolatuk felderítése érdekében;
- az óvodapedagógusok és szülők közötti kommunikáció megvizsgálása a Salánki Óvodában és összehasonlításként a Nagyszőlősi Szent József bölcsőde – óvodában.

Hipotézisem szerint azt állítom, hogy kommunikációs probléma lehet az, hogy városon nem ismerik úgy egymást a szülők és az óvodapedagógusok, mint a falusi óvodák esetében

és emiatt nem elég hatékony a közöttük lévő kommunikáció. Valamint azt feltételezem, hogy leggyakrabban a személyes beszélgetés által történik a kommunikáció az óvónő és a szülők között mindkét óvodában. További hipotézisem, hogy a személyes beszélgetés után az általuk használt második leggyakoribb kommunikációs csatorna: a Facebook által létrehozott zárt csoportok.

Az első fejezetben bemutatom szakirodalmak segítségével a kommunikációt, annak fogalmát és kutatási területeit. Továbbá bemutatom a kommunikáció formáit, a verbális és nem verbális kommunikációt.

A második fejezetben a kommunikációról és a pedagógiai kommunikációról nyújtok részletes betekintést az olvasó számára.

A harmadik fejezetben pedig a szülők és az óvónő közötti kommunikációkutatási eredményeit és tapasztalatait mutatom be. A kérdőívet a Salánki Óvoda pedagógusaival és az oda járó gyerekek szüleivel töltetem ki majd elemzem az eredményeket.

A negyedik fejezetben a Nagyszőlősi Szent József Bölcsőde – Óvodában végzett kutatás eredményeit mutatom be, majd elemzem, hogy mennyire van hasonlóság a falusi és a városi óvodákban felmerülő kommunikációs problémák között, milyen hasonlóságok és eltérések tapasztalhatók kommunikációs formájukat tekintve.

Bízom abban, hogy munkámmal útmutatást tudok nyújtani az óvónő és szülők közötti hatékony kommunikáció megvalósulására.

I. A KOMMUNIKÁCIÓ

A kommunikáció szó latin eredetű, jelentése: kommunikálni, mondani valamit mások számára. A kommunikáció központi társadalmi jelenség, nélküle elképzelhetetlen a közösségi élet. Az emberek közötti társadalmi és interperszonális kapcsolatok a kommunikáció révén érvényesülnek. A kommunikáció, vagyis az emberek közötti interakció, melynek tartalma az információcsere. Ezt az információt jelek formájában küldik el különféle kommunikációs módszerekkel. A személyek közötti kommunikáció fő eszköze a száj (Keményné Pálffy, 1989).

A kommunikáció az emberek egyik legalapvetőbb megnyilvánulása, információ közvetítési módja. Amikor beszélgetünk a családdal, vásárolunk, üzletelünk, beszélgetünk a munkahelyen, akkor kommunikálunk. De úgy gondoljuk, hogy a kommunikáció az művészeti ágakban is jelen van, úgy, mint az irodalomban, a reklámban, a televíziós műsorszolgáltatásban, az interneten, a divatban is. A kommunikáció sokrétű és összetett jelenség, és ezt egyetlen magyarázattal nem tudjuk meghatározni (Raátz, 2006).

Egyszóval a kommunikáció az valaminek a közzététele, közlése. Mindig legalább két ember közötti zajlik a kommunikáció és ez által gyarapodik az úgynevezett közös tudásunk. Ez minden közösség alapja. Természetesen a közös tudás néha tartalmaz véleményeket és összeférhetlenségeket, amelyek olykor konfrontációhoz vezethetnek. Ugyanakkor az ellentétes véleménnyel rendelkezőknek is kommunikálniuk kell egymással, és néha akár megállapodhatnak is, különben joguk van egyet nem érteni (Rosengren, 2004).

Kommunikáció nélkül nem lehet tanítás-tanulási folyamatot létrehozni. Ahhoz, hogy egy tanár a munkájában minden kommunikációs tényezőt megfelelően felhasználhasson, saját magának is jó kommunikációs készséggel kell rendelkeznie, meg kell értenie a kommunikáció összetételét, a kommunikációs tényezőket, a nyelv típusait és a non-verbálisjeleket, ezek szerepe alapvető. A kommunikáció elengedhetetlen része a tanárok munkájának (Raátz, 2006).

1.1. A kommunikáció fogalma

A kommunikáció kifejezés a latin "Communicatio" főnévből származik, ami azt jelenti: publikálás, végrehajtás, megadás, illetve a gondolat közlése a hallgatóval. Ezért a kommunikáló felek önkényesen kialakított jelrendszereket (nyelvet) használhatnak a bennük és körülöttük zajló események közvetítésére, és ily módon jelzik, befolyásolják

egymás viselkedését és kölcsönhatásba lépnek egymással. Ennek megvalósítása során a kommunikáció információfeldolgozást, információcserét és interakciót jelent bizonyos eszközök és jelrendszerek segítségével (Raátz, 2006).

A természetes emberi kommunikáció fogalma és jelensége. Tudomásunk szerint a kommunikáció az emberi élet és társadalom globális és mindenütt jelen lévő arculata, amelyet csak önmagában és általánosságban csak igen elvontan lehet megvitatni. Absztrakt formában a kommunikáció fogalma elvesztette egyedi jelentését, de valódi, korlátozottabb alkalmazásában rejlik. Amint látni fogjuk, a kommunikáció általában elsajátítható, ezért a kommunikáció minden, amelyben az információt továbbítják, és semmi köze az információ által jelzett jelhez vagy a jel kódjához vagy rendszeréhez (Buda, 1974).

Az emberi kommunikációs képesség fogalmi értelmezése nehezebb, mint a nyelv. Bizonyos mértékig pszichológiai megfontolásokon alapul, a pszichológiai kutatások erősen kimutatják, hogy az emberi kommunikációs képesség összetett, többszörös és lényegében különböző pszichológiai és idegrendszeri folyamatok eredménye (Oláh, 2006).

1.2. A kommunikáció kutatási területei

A kommunikáció mára tudományággá vált. Ennek megértése érdekében a kutatók több kutatási módszerre támaszkodtak, több tudományterületről. A kommunikáció több tudományághoz kapcsolódik, sok tudományágból származik (nyelvtudomány, antropológia, szociológia, pszichológia, informatika), és interdiszciplináris tudománynak számít. A kommunikációs kutatás számos területe megjelent, a teljességük igénye nélkül (Raátz, 2006).

Általános vagy információelmélet: tanulmányozza a kommunikáció leggyakoribb szabályait. Technológia vagy gépi kommunikáció: az információátvitel feldolgozása különféle telekommunikációs rendszerek és technikai berendezések útján.

Biológiai kommunikáció: az élőlények és az állatok közötti kommunikáció vagy antropológia kapcsolatát magyarázza el.

Állatkommunikáció vagy állattan: az állati lények viselkedésének és a köztük fennálló kapcsolatának tanulmányozása.

Interperszonális kommunikáció: Tanulmányozza az emberek által használt kódrendszereket és a közöttük lévő kapcsolatokat.

Tömegkommunikáció: bemutatja a különféle médiumok befolyását és hatását, a feladó és a fogadó szerepét.

Az emberi kommunikáció szerves részei. Az emberi kommunikáció folyamatában általában a következő általános tényezőket különböztetjük meg: kód, üzenet, egység, csatorna, befolyás, visszacsatolás, kontextus és zaj. Azt a személyt, aki bizonyos üzenetet küld a másik félnek, vagyis a vele beszélő személyt, azt, aki valamit közvetít neki, feladónak (küldőnek, feladónak vagy kommunikátornak) hívják, és azt, aki fogadja, megérti és elmagyarázza befogadónak (címezettnek, vevőnek) nevezik. A címezett általában válaszol a neki küldött üzenetre. A kommunikáció sikere a résztvevők tudásától, önismeretétől, személyiségjellemzőitől és előítéleteitől függ. A kommunikáció sikere a felek helyzetfelfogásától és az információcsere kultúrájától függ (Raátz, 2006).

Ezért a kommunikáció olyan jelenség, amely ábrázol minden embert és mindent leír, ami emberi. Bizonyos értelemben ez minden élőlény közös jellemzője. Az egész állat nemcsak egyfajta módon kommunikál saját fajával, hanem más fajok egyedeivel is kommunikál, beleértve a Homo sapiens-t, amely az egyetlen emberi élő faj ma. Bizonyos értelemben a növények is kommunikálhatnak. Például a virágok vonzereje a méhekre és más rovarokra. A növények egymással is kommunikálnak: egyes növények például olyan anyagokat termelnek, amelyek vonzzák a többi növényt, az utóbbiakban pedig vannak bizonyos anyagok, amelyek értékesek az előbbieik számára. Az emberek egymással való kommunikációjának módját tekintve azonban nem tekintik kommunikációnak (Karl, 2004).

A kommunikációs folyamatban, legyen az két ember vagy nyilvános, a résztvevők folyamatosan üzeneteket és információkat küldenek egymásnak. Az üzenet előre megtervezhető, és valamilyen célból (azaz szándékosan) megírható. A kommunikációban azonban sok olyan üzenet található, amelyet közvetlenül nem küldtünk el a másik félnek. Például, ha mondunk valamit, de kifejezetten az hallja, meg akire nem tartozik. Az üzeneteket elkülönítheti címezettjük és céljuk szerint is. Ez vonatkozhat mind a privát, mind a nyilvános üzenetekre. Például a családtagoknak vagy a barátoknak küldött SMS-ek privátak. Ezzel szemben pedig, a szülői értekezleten vagy megnyitó ünnepségén tartott beszédünk nyilvános (Raátz, 2006).

1.3. A kommunikáció formái

Általánosabb értelmezésben a kommunikáció az információk jeleken keresztüli továbbítására vonatkozik. A különböző nézetek megegyeznek, mivel a kommunikáció közös tevékenységek, partneri együttműködés eredménye, és a résztvevők közösen hozzák létre a jelentéseket: folyamatos, többszintű és többcsatornás. A kommunikációnak több

meghatározása van, attól függően, hogy elmélet vagy gyakorlat szempontjából közelítsük meg. Az információelmélet példáját követve az információforrás váltakozó jelek küldésével szolgáltat információt egy másik rendszernek. A szociológiát az érdekli, hogy az információk hogyan kerülnek továbbításra a közösségi tér különböző rendszereiben élő emberek között (Balázs et al., 2013).

A kommunikációnak az egyes rendszereknél eltérő jellemzői vannak. Az interperszonális kommunikáció szintjei általában szándékos (közvetlen) kommunikáció, míg a közvetett nem szándékos kommunikáció (metakommunikáció) minősíti, hitelesíti vagy ellentmond a verbális kommunikáció valóságának. (Forgó, 2011).

A nyelvészet szempontjából a kommunikáció valójában egy szimbólumrendszert (lényegében nyelvet) használó emberek közötti gondolatcsere rendszere. Biológiai értelemben a kommunikáció az információátadás végpontja az élő organizmusrendszerekben. Még más területekről is idézhetünk példákat. A különböző felfogások közös pontja, hogy a kommunikációt az információk és üzenetek cseréjeként, továbbításaként, közzétételül és értelmezésének tekintik. A kommunikációs jelenségek megértése során a kommunikációs tudományban is különböző szempontokat és trendeket fejlesztettek ki. Nem szembeszállnak egymással, nem zárják ki egymást, hanem különböző szögekből kezelik és magyarázzák a kommunikációt. Ezért módszereik, alapfogalmaik, kutatási módszereik és terminológiájuk eltér (Balázs et al., 2013).

Nyilvánvaló, hogy a kommunikáció (kezdetben az egyedüli emberi) fogalmát kiterjesztették a gépi információátvitelre is, mivel annak szabályszerűségét először a telekommunikációs berendezésekben, és ezeket főként a társadalmi hírek továbbítására (azaz kommunikációjára) használják.

A matematikai vagy kibernetikai kommunikációs elméletek széles körének megjelenésével azonban a kommunikáció már számos rendszerben alkalmazható a belső információáramlásra, így az emberi tartománytól távol eső jelenségeket is magában foglalhat, az atom szintjétől a galaktikáig. Ezért a kommunikációt összetevőkre és nagyságrendekre kell bontani és ily módon kell ellenőrizni. Eddig a szakirodalomban nincs egységes álláspont arról, hogyan lehet ezt az elkülönítést végrehajtani. Pragmatikus megfontolásoktól vezetve a teljes kommunikációt a következő részekre osztható:

1. Kommunikáció információelméleti kibernetikai értelemben – információátadás többfajta rendszerben.

2. Kommunikáció technológiai értelemben - az emberek által létrehozott információ továbbítása a technológiai rendszerekben.

3. Társadalmi kommunikáció - az információ továbbítása a társadalmi szférák között.

4. Biológiai kommunikáció - információ továbbítása élő szervezetek különféle rendszereiben.

Ezért a technológiai kommunikációban megtestesülő biológiai és társadalmi kommunikáció a globális információelmélet és a kibernetika értelmében jelenik meg. Ha, ez az elképzelés helyes, akkor felosztásunkban az ontológiai aspektust összekeverik a tudomány történetével, ami jól szemlélteti, hogy mennyire lényegtelen a felosztás. Azonban még ez a felosztás is túl összetett területeket és nagyságrendeket határoz meg, amelyek bármelyike csak viszonylag általános leírásban írható le (Buda, 1974).

A társadalmi kommunikációs rendszer alapvető funkciója, hogy a társadalmi tudatformákat alakítsa, formálja és a globális társadalmi követelmények és célok szellemében irányítsa az adott társadalom létezését, a kívánatos irányok szerinti fejlődését (Forgó, 2011).

Ahogy másutt, a tudományos haladás önkéntelen áramlása a kommunikáció fogalmi értelmezésében és alkalmazásában megelőzte elméleti rendszerezését, és ilyen kiterjedt, összekapcsoltabb gondolkodásmóddal a különböző tudományterületek kommunikációs elméletéről kezdett beszélni, vagy bizonyos megközelítéseket kommunikatívnak nevezni. Először tehát a kommunikáció elméletében rejlő eredeti nézőpont rejtve maradt, implicit, és csak ezután kezdődött annak magyarázata és lehatárolása (Buda, 1974).

Ily módon természetesen sok kommunikációs elmélet merült fel, az ismeretek és a tudományág minden egyes köre megpróbált a maga egyéni alapjain fejlődni. Amint majd látni fogjuk, a kommunikáció elmélete felmerült a nyelvészetben, a kulturális antropológiában, a szociológiában (az úgynevezett pszichoszociális nagyságrendjében), a személyiségpszichológiában, a behaviorizmusban stb. belül. Még nincsenek teljesen kapcsolatban egymással, továbbra is megtartják különállásukat, bár egyre egyértelmű, hogy mindegyik fogalmuk és tételük másra is lefordítható, csak a mutatók és a megvilágítások különböznek kisebb-nagyobb mértékben (Buda, 1974).

Mindkét komplett elmélet sok értékkel bír, de hiányosságai is vannak. A formális vagy interperszonális kommunikációs elmélet nagy elismerése bizonyítja a kommunikáció szükségességét és többszintű jellegét. Két vagy több ember közötti kommunikáció interperszonális kommunikáció. Ebben az esetben a résztvevők többsége megváltoztatja szerepét a kommunikációs folyamat során (Raátz, 2006).

A szükségesség azt jelenti, hogy az emberek nem tudnak nem kommunikálni, mivel a társas viszonylatok sűrű rendszerben élnek. Minden interakciós helyzetben a

megnyilvánulás számos formája kommunikációnak tekinthető, különösen akkor, ha az emberek szokásos és minősített kommunikációs csatornák használatáról lemondanak.

A szükségesség és a többszintű kommunikáció javaslata jelentős magyarázatot hozott számos pszichológiai és szociálpszichológiai problémára. Ennek ellenére az elmélet - vagy inkább a megközelítés - nem alkalmas más trendek maradéktalan figyelembevételére. Mert a formális szempontok túlzott hangsúlyozása miatt csak az elemi kommunikációs tevékenységek, az összetettebb kommunikációs struktúrák, a pszichológia szinte kognitív területe, elméleteit teljesen és hiánytalanul meg lehet magyarázni, a kommunikáció bonyolultabb struktúrái, csaknem az a terület, amelyet a pszichológia úgynevezett kognitív elméletei a kommunikációból tanulmányozzuk, már nem értelmezhetők megfelelően (Buda, 1974).

Általában az emberi kommunikációs folyamatban ezeket az általános összetevőket különböztetjük meg: kód, üzenet, emberek, visszacsatolás, befolyás, csatorna, zaj és kontextus (Raátz, 2006).

A természetes emberi kommunikáció elmélete azt a helyzetet veszi figyelembe, amelyben egy személyiség a másik felé olyan jelet küld, amit az megért, és abban "dekódolódik", vagyis bizonyos reakciót vált ki. Ez a válasz nem feltétlenül figyelhető meg, tehát alapvetően viselkedési jellegű, és csak önmegfigyeléssel vagy valamilyen speciális ellenőrzéssel tárható fel. Ezért a kommunikációban a kölcsönhatás mozzanata nem elkerülhetetlen, bár valójában szinte mindig kétirányú kommunikációról van szó, a kommunikációs mozzanata után jó kommunikációs válasz jelenik meg (Buda, 1974).

A közvetlen interperszonális kommunikáció módszerében az interakciót és a kommunikációt két különálló jelenségszintként fejezik ki, bár sok pontban átfedik egymást vagy azonosak, de nagyon fontos különbségeket mutatnak. Tehát például az interakció fogalmának szinte elkerülhetetlen kiegészítője az kölcsönhatás, vagyis a jó válasz. Az interakció különféle tevékenységeket is magában foglal, nemcsak a kommunikációs csatornák működését.

Az interakció ilyen lehet: a dolgozók egységes munkája nehéz tárgyak emelésénél vagy a gyári szalagon való együttes munka, és a trapézgyakorlat során együttműködő artisták mozgása. Mindezek rendelkezhetnek a kommunikáció arculatával, sőt különleges tulajdonságokkal is bírnak, de ha leegyszerűsítjük mindezen cserék folyamatát, akkor a minősítések lényege elvész. Ezenkívül az interakció nem kötött két személyes helyzetéhez, mint a kommunikáció. Az interakciók lehetnek kollektívák vagy csoportosak, a társas környezetekben történő interakciók általában gyakoriak és jellegzetesek (Buda, 1974).

A kommunikáció, mint folyamat, két típusra osztható: ha a partnerek közötti kapcsolat egyenlő, akkor azonos típusú; ha a két fél között különbség van, akkor egyenlőtlen, vagyis a hangsúly a nagyobb hatásán van egyik vagy másik félen (Raátz, 2006).

Verbális és nonverbális kommunikáció. Mint korábban említettük, az emberi kommunikációnak számos más formája létezik, amelyek sokféleképpen megkülönböztethetők. Közülük a verbális és a non verbális dimenzió kétségtelenül nélkülözhetetlenek. Az első emberek szimbólumhasználati képességének fejlődésével a beszélt nyelv is megjelent. A gesztusok, az arckifejezések, a morgások és a síró hangok kezdeti jeleitől és ikonjaitól kezdve fokozatosan kialakult a kettős felépítésű szavakra és az egyszerű mondatokra épülő szóbeli szimbólum nyelv (Buda, 1974).

A verbális kommunikáció valójában nyelv, a beszéd használata. A nyelv a legfőbb eszköz az emberek megértésére. Az emberek közötti együttműködés nélkülözhetlenné tette a nyelv kialakulását (Keményné Pálffy, 1989).

Ennek a rendkívüli eredménynek az eléréséhez több ezer évnek kellett elteltie. Ez a folyamat azonban nem jár a nonverbális kommunikáció szerepének abszolút csökkenésével. A nem verbális kommunikáció is fennmaradt, és a verbális kommunikációval egyidejűleg még mindig fontos része az emberi kommunikációnak. A nonverbális kommunikációnak sokféle típusa van. Ezek közül a legrégebbi az érzelmi állapotok (érzelmek, hangulatok stb.). Kifejezésére használt testi jelek összessége, amelyek fontos szerepet játszhattak az emberi nyelv fejlődésében. Öröm, félelem, harag, frusztráció, meglepetés stb. A nonverbális kommunikáció egyéb formái közé tartozik a tánc és a zene, valamint a pantomim, a grafika, a festészet, a szobrászat és az építészet közvetlenebb ábrázolása és utánzása. E művészetek mindegyike. Gyakran használják verbális magyarázattal vagy grafikus ábrázolással kombinálva: például a grafikonok esetében a grafikonok természetesen a nonverbális kommunikáció egyik fontos módja (Karl, 2004).

II. A KOMMUNIKÁCIÓ ÉS A PEDAGÓGIAI KOMMUNIKÁCIÓ

Zrinszky László szempontjából a pedagógiai kommunikáció a pedagógiai céloknak alárendelt kommunikációs modellként jelenik meg, amely szabályozott, általában intézményes keretek között, a tanárok és a hallgatók közvetlen, személyes kapcsolataiban, számtalanszor a média segítségével zajlik.

Zsolnai József példáját követve a kommunikáció pedagógiai elmélete egyértelműen interdiszciplináris terület. Perjés István úgy véli, hogy a szimbolikus interakció elmélet alkalmazása megfelelő az iskolai oktatás kommunikációs alapjainak azonosítására. Elismeri az iskolai kommunikáció fontosságát az információcsere megkönnyítésében a kölcsönös kommunikáció során és a társadalmi tevékenységek végzéséhez szükséges szándékok felismerésében.

Kron öt alapkapcsolat köré építi az én kultúrát, az egyik az a párbeszédés kapcsolat, amelyet a pedagógiai kapcsolattól függetlenül vállal, és amelyben Kron szerint megpróbáljuk beismerni egymásnak: soha nem vagyunk "készek", és az életünk állandó "még nem"; tudásunkat és élettapasztalatainkat ugyanakkora folytonossággal kell továbbadnunk. A pedagógiai kapcsolatot ugyanis olyan helyzetként kezeli, amelyben a pedagógus megerősíti tanítványai általános emberi törekvéseit az oktatás iránt. Ebben a jelentésben a tanár és a diák közötti kommunikációs kötelék mély, de soha nem lehet egyenlő. Láthatja, hogy a kommunikációt folyamatként kezeli, ugyanakkor nehéz megérteni, miért gondolja azt, hogy a pedagógiai kapcsolat elválaszthatatlanul kapcsolódik a kommunikációs viszonyhoz (Szőke, 2013).

Ha csak a saját tanári kommunikációjára támaszkodik, akkor nem lesz képes gyümölcsöző eredményeket elérni, mert az nem lehet független attól a kulturális háttértől, amelyben létrejött és működik. Az a kommunikáció, amelyben a gyerekek minden nap részt vesznek, és viselkedésük (amelyet a társadalmi kommunikáció határoz meg) nagyban megváltoztatta a gyermekek világról való ismeretét.

A pedagógusnak nyitottnak kell lennie az egyedi világnézetre és viselkedési kultúrára, különben nem hozhat létre olyan pedagógiai kommunikációt, amely tartalmazhat olyan modelleket, amelyeket a társadalom értékesnek tart, például a gyermekek által ismert és kipróbált kultúra valódi helyettesítője. Annak megakadályozása érdekében, hogy a torz vagy egyoldalú modell felerősödjön a kommunikáció tanításában, a pedagógusoknak kritikusan kell viszonyulniuk a különböző viselkedésmódokhoz és világnézetekhez (Szőke, 2013).

A gyermekeknél az azonosulás személyiségépítő mechanizmusa jelentősen működik, és modellként internalizálja az oktató személyiségét. Ez megkönnyíti a pedagógusok által megtestesített normák és értékek elfogadását. Ilyen módon azonban csak érett személyiségű és belső ellentmondásoktól mentes tanár járhat el. Fontos szerepet játszik a pedagógusok empátia is, mert a gyerekek különböző életkorban másképp viselkednek, mozognak és beszélnek. Megértésüket és velük való kommunikációjukat bonyolítja, hogy kommunikációjuk során számos élettani és életkori sajátosság nyilvánul meg, egyrészt a családi környezet sajátos hatását, másrészt fejlődésük motivációit mutatják. a személyiségek dominálnak (Buda 1974).

Különösen a pedagógiai kommunikációban nem a nyelv, a kommunikáció módja, a beszéd, hanem a kommunikációs kötettség, a személyiségfejlesztés és a gazdagodás célja. Az órán szóbeli bejelentéseket tartanak, a tanárok és a gyerekek egy olyan nyelven kommunikálnak egymással, amely napi és szakmai nyelvi kommunikációból áll. A pedagógusnak figyelembe kell vennie a gyermekek meglévő tudását.

Mivel a partnerhez való alkalmazkodás minden hasznos kommunikáció előfeltétele, ez nem tekinthető a pedagógiai kommunikáció különlegességének. Másrészt igaz, hogy az előre meghatározott tanítási célokat előre megtervezik. A pedagógus képes jó kommunikációval és megfelelő személyiséggel olyan légkört teremteni, amelyben a gyerekek szeretnek tanulni, beszélni sérelmeikről és érzéseikről (Szőke, 2013).

A pedagógusok egyik legfontosabb feladata az anyanyelvük ápolása. A pedagógusok segítenek feltárni képességeiket, és javítják önértékelésüket és önbecsülésüket. A gyermekek kommunikációs stílusa az életkor előrehaladtával változik, amelyet nagyrészt a családjuk befolyásol. A családtagok mellett a baráti körnek is nagy hatása van a kommunikációra. A felnőttek néhány kommunikációs elemet is megtanulnak egymástól. Két fontos résztvevője van a pedagógusok nevelő-oktató munkájának, a tanár és a gyermek, ezért elsődlegesen pedagógiai kommunikáció közöttük alakul ki. A fogadóórák és a szülői értekezletek során pedagógiai kommunikációt lehet kialakítani a szülők és a pedagógusok között. A pedagógiai kommunikáció létre jöhet a szülő-gyermek kapcsolatban is. A tanári kommunikációt a pedagógiai és nyelvi kommunikáció, a tanítási folyamat hatékonysága és a kapcsolattartás fontossága jellemzi (Horváth-Szököl, 2015).

A pedagógiai helyzet nagyon eltérő kommunikációs eredményeket követel meg a pedagógustól. Az empátiára más és más kommunikációs készségre van szükség a különböző korcsoportokban. A kisgyermek - az óvodások, a diákok - kommunikációja

teljesen nyílt és közvetlen, de szándékaikat és főleg feszültségeiket nem szavak, hanem nem verbális viselkedés fejezik ki. (Buda, 1974).

A pedagógiai kommunikációhoz a következő képességekre van szükség: tolerancia, együttműködés, empátia, motiváció, hálózatépítés. A kommunikációt a pedagógus határozza meg, a pedagógust pedig személyiségi összetevői alapján ítélik meg. Az érthetőség és a bizalmas légkör fontos előfeltétele a kommunikációs légkörnek. A pedagógiai kommunikációban nagyon fontos a kommunikációs klíma.

Az érthetőség jellemzője, hogy a kommunikációban részt vevő felek ugyanazt a kommunikációs formát használják. A tanárok kommunikációjának érthetősége nagyon fontos a diákok számára. Fontos megérteni azt a közölnivalót is, amelyet az oktatók kommunikálnak, magyaráznak, kérdeznek és visszajelzést adnak. Az érthető kommunikáció egyik negatív tényezője a lelkiállapot. A kommunikációs klíma részeként az információk átkerülnek egymáshoz, ez alapján nő a vevő tudás szintje. Rossz mentális állapotban olyan szorongás lép fel, amely visszatartja a beszélgetőtársat, de egy megbízható közeg és az érzelmi kommunikáció segít a probléma megoldásában.

A pedagógia előfeltétele a motiváció, a bátorítás és az ösztönzés. A jó kommunikációs képességekkel rendelkező pedagógus segít a lehető legpontosabban kifejezni érzéseit, gondolatait és szükségleteit. Fogadó félként a lehető legpontosabban meg fogja érteni a másik fél adását, közölnivalóját. A jó kommunikációs képességekkel rendelkező pedagógusok megteremtik a feltételeket a tiszta, könnyen érthető beszédhez (Horváth-Szőköl, 2015).

Carl Rogers úgy véli, hogy az interperszonális kommunikáció legfőbb korlátja éppen velünk született ítélőképességünk, vagyis mások kijelentéseivel való egyetértés vagy nem értés. Erős érzelmekkel és érzelmekkel járó helyzetekben minél jobban befolyásolnak minket ezek az érzelmek az ítéletek meghozatalához, annál inkább akadályozza a kommunikációt. Thomas Gordon szerint a kommunikáció korlátai és zavaró tényezői:

- Ítélezés (kritizálás, címkézés, diagnosztizálás, értékelő dicséret)
- Megoldások közlése (utasítás, fenyegetőzés, moralizálás, zárt kérdések, tanácsadás)
- A másik aggodalmának megkerülése (elterelés, logikai érvelés, megnyugtató)

Megváltoztatható a szokásos és a helytelen reakciómód, és megtanulható a kommunikáció hatékony formája.

A hatékony és konstruktív kommunikáció három pillére (Carl Rogers szempontja szerint):

A nyitottság azt jelenti, hogy őszinték és nyitottak vagyunk érzelmeinkre, igényeinkre és ötleteinkre. Egy nyitott, hiteles ember megmutatja valódi énjét, és adott esetben kifejezi érzéseit. A hitelesség elengedhetetlen minden kapcsolathoz, mernem kell önmagamnak lennem, hogy viszonyulni tudjak hozzád. A nyitottság és az őszinteség a kommunikáció egyik alappillére.

Az őszinteség azonban pusztító is lehet. Az a szemléleti mód, hogy "ami a szívemen az a számon" nem veszi figyelembe a másik oldal hatásait. Védekezést, szorongást okoz mások megítélése során, amikor az őszinteség "brutális". A zárt kommunikáció (megtévesztés) és a teljes nyitottság között rejlik az arany középút, egyfajta nyitottság, önkifejezés, amely elősegíti a kapcsolatok fejlődését és hatékonyságát, a gondolatok és érzések tisztességes cseréjét, amely a kölcsönös bizalomra épül.

A feltétel nélküli szeretet azt jelenti, hogy a másik felet feltétel nélkül fogadja el, ez támogatást nyújt a másik fél számára az ön maga irányításban, ugyanakkor folyamatosan gondoskodik a kölcsönös tiszteletről - vagyis a függetlenségről megtartásáról. Empátia - a másik fél saját szemszögéből meghallgatásának és megértésének képessége. Az empátias ember pontosan és érzékenyen megértheti a másik érzelmeit és kiváltó okait. Olyan módon kommunikál, hogy a másik ember elfogadottnak és megértettnek érezze magát (Hercz et al., 2015).

Még az együttműködésen alapuló események és programok is kommunikációs kapcsolatot teremthetnek a szülők és a tanárok között, például közös zenélés, alkotóház, és együtt töltött szabadidő. Ez utóbbiak közé tartoznak túrák, kiállítások, de még vetélkedők is a nyílt napok alkalmával (Stark. 2010).

A kommunikációs technikák pusztá elsajátítása nem elegendő az interperszonális kapcsolatok kialakításához, ha nem kombinálják őket nyitottsággal, szeretettel és empátiával. Az empátia pedig a figyelmen alapszik.

A hatékony jelenléthez kapcsolódó figyelés csodákat művel az emberi kapcsolatok terén. Megmutatja egy másik embernek, hogy érdekel minket, és az is, amit mondani akar. Ugyanakkor a figyelmen kívül hagyás meghiúsíthatja állításainkat. A figyelem egy összetett pszichológiai folyamat, amely magában foglalja az érzékszervi tapasztalatok jelentőségének értelmezését és megértését. A jelentésre kell összpontosítanunk, a szavak mögötti jelentést kell keresnünk. Jó arányérzékkel kell rendelkezni, tudja, mikor kell beszélni és mikor kell csendesen hallgatni.

A másokra való figyelés a következőket tartalmazza:

- az érdeklődésre utaló testi megnyilvánulásokat (érdeklődő testtartás, szemkontaktus),

- a másik mondanivalóját követő megnyilvánulásokat (felhívás a beszélgetésre, bátorítások, nyitott kérdések, figyelmes csend),

- a visszajelzéseket (érzelmeik és tartalom tükrözése, összegző visszajelzések). Soha nem tudjuk, mit mondott a másik, csak azt, amit meghallottunk belőle. Ezért ellenőriznünk kell, hogy a másik fél által elmondottak nem torzultak-e. A visszajelzésben a figyelő újradefiniálja a beszélő által közvetített érzéseket és tartalmat, kifejezve megértését és elfogadását (Hercz et al. 2015).

Az empátia Buda Béla megfogalmazása szerint: „a személyiség olyan képessége, amelynek segítségével, a másik emberrel való közvetlen kommunikációs kapcsolat során, bele tudja élni magát a másik lelkiállapotába” (Buda. 2006).

Az empátiás, megértő reagálás intenzív részvételt igényel. A visszacsatolás figyelemmel kísérése javíthatja a kommunikációt, mert segíthet a hallgatónak megerősíteni annak magyarázatát, amit a beszélő közölt vele. A beszélgetés során megismétli a saját szavaival alkotott benyomását az elmondottakról, szinte dekódolja az elhangzott információkat, hogy a beszélő azonnal kijavítsa a félreértéseket.

Ennek hiányában a kommunikáció könnyen elvész. Valójában a dekódolás során a hallgató csak kitalálja a beszélő érzéseit és gondolatait, és magyarázatuk visszajelzése nélkül a beszélő csak találgatni tud. Eközben egyiküknek sincs tudomása a kölcsönös félreértésről. A figyeléshez félre kell tennünk az előítéleteket, legyen szó, vallásról, politikáról, tudományról, félelemről vagy vágyról. Visszajelzésre van szükség a félreértések kijavításához és tisztázásához (Herczetal., 2015).

A közvetlen emberi kommunikáció folyamatait a kölcsönösség és a folyamatos szabályozási visszacsatolás jellemzi. Kommunikáció - a másik személy reakciója egyben visszacsatolás is, amellyel összehasonlítható a kommunikációs cél megközelítésének sikere, és amely alapján a kommunikáció megváltoztatható (Buda. 1974).

Kultúránkban az embereket arra tanítják, hogy elnyomják érzelmeiket, ezért gyakran nincsenek ezek tudatában. Az érzelem létfontosságú a kapcsolatunkban. Ők motivációink alapvető alkotói, segítenek életünk irányának és céljainak alakításában, és a problémák megoldására irányíthatnak bennünket.

A másik véglet, amikor olyan mértékűen elvakítják érzéseit valakit, hogy nem tudja ellenőrizni cselekedeteit és irányítani sorsát. A visszacsatolás figyelése, az érzelmeik tükrözése segíthet az embernek megérteni belső érzelmi világát, valamint erős érzelmeinek elsajátításában és racionális adottságainak alkalmazásában (Hercz et al. 2015).

III. AZ ÓVÓNŐ ÉS A SZÜLŐK KÖZÖTTI KOMMUNIKÁCIÓ VIZSGÁLATA

Az óvodapedagógusok és a szülők közötti kapcsolat többféle lehet. A valóban eredményesség érdekében előnyben kell részesíteni az együttműködés és a partnerségen alapuló segítségnyújtás és ösztönzés formáit. Fontos, hogy az óvónő az óvodába lépés előtt felvegye a kapcsolatot a családdal, megszerezzék az egymásba vetett bizalmat. Később megtalálják a közös hangot, hogy közelebb hozzák egymáshoz az oktatási ötleteket, nézeteket, módszereket. A szülőt partnerként tekintve próbáljuk meg kihasználni a „pedagógiai diplomácia” lehetőségeit, próbáljunk szelíden segíteni, alkalmazzuk az „oktatás ösztönzésének” eszközeit nemcsak a gyermekre, hanem a szülőre is. Fontos a megfelelő kommunikációs csatornák megnyitása, a helyzetnek, az időnek, a kommunikációs partnernek megfelelő kommunikáció, a kommunikációs kultúra fejlesztése. Fontos, hogy a szülő lássa, hogy értékeli, keresik az együttműködést és partnerként vesznek részt a gyermek nevelésében. Minden őszinte erőfeszítésben fejezze ki őszinte elismerését, erősítse a legkisebb pozitív törekvéseket és eredményeket, mivel a fejlesztés kis lépésekben történik. Igyekezzen úgy szervezni az óvodai csoport szüleinek közösségét, hogy mindenki megtalálja a helyét benne, figyelembe véve az egyéni érdekeket a kapcsolatok kiépítésekor. Fókuszáljon a szülő "személyes kompetenciáira", vessen egy pillantást az óvoda életére, beleértve a napi apró tevékenységeket is, hogy a szülő láthassa a tervezett, átgondolt nevelés és az egyéni fejlődés lehetőségeit (Fáyné et al. 2015).

Egy befogadó szerepben az aktív hallgatás vagy megfigyelés és az empátia a legfontosabb. A figyelem megértésének az lehet a következménye, hogy a feladó megértettnek és elfogadottnak érzi magát, növekszik bizalma az óvónő iránt (Hercz et al. 2015).

A szülők számára fontos, hogy értékesnek érezzék magukat, törekedjenek az együttműködésre és vegyenek részt gyermekeik nevelésében partnerként. Nyilvánítsuk ki őszinte köszönetünket minden őszinte erőfeszítésükért, mert ezek az erőfeszítések apró előrelépések, ezért a legkisebb pozitív törekvéseket és eredményeket is megerősítjük. Igyekezzen úgy alakítani az óvodai csoport szülői közösségét, hogy mindenki helyet kapjon benne, figyelembe véve a kapcsolatok kiépítésében való önálló érdeklődést. Koncentráljunk, szülők "személyes képességeire", nyerjenek betekintést az óvoda életébe, és figyeljünk a mindennapi élet apró tevékenységeire, hogy a szülők láthassák a tervezett és átgondolt oktatás és személyes fejlődés lehetőségét.

A szülőkkel való jó kapcsolat segíthet abban is, hogy az óvodapedagógus jobban megismerje a gyermekeket, és olyan pedagógiai módot válasszanak, amely lehetővé teszi a szülők számára, hogy ideálisan együttműködjenek gyermekeik érdekében.

Nagyon fontos tényező az óvodapedagógus szülők kapcsolatában, hogy hiszünk a szülő együtt működő képességében és abban, hogy részt vehet a gyermek társként történő nevelésében. Meg kell erősíteni a legkisebb törekvéseket és eredményeket, mert a szülői nevelési stílusban a fejlődés lépésről-lépésre zajlik (Fáyiné et al. 2015).

3.1. Vizsgálati módszer és eszköz

Kutatásommal a pedagógusok és a szülők közötti kommunikációt vizsgáltam. Céljaim közé tartozott elsősorban az, hogy hipotéziseimre választ keressek, valamint, hogy feltárjam az összeférhetetlenségeket, amelyek miatt nem tökéletes a kommunikáció a szülők és az óvodapedagógus között. Elsődlegesen azt mértem fel, hogy milyen korosztályba tartoznak, a szülők és az óvodapedagógusok, majd pedig, hogy milyen régen vannak kapcsolatban egymással. Az első kérdések között volt az is, hogy milyen kommunikációs formákat használnak szívesebben, mivel, hogy a hagyományos kommunikációs eszközök mellett napjainkban nagy teret kaptak az online kommunikációs eszközök is. A fiatalabb szülők előnyben részesítik az online kommunikációt és szívesebben kommunikálnak ezek által, míg az idősebb korosztálybeli szülők inkább a személyes kommunikációt részesítik előnyben.

Meglátásaim szerint a szülők szívesebben vesznek részt az óvoda mindennapjaiban, ha többet tudnak tájékozódni a történésekről, ami a csoporton belül zajlik. Erre a mostani online felületeken meg is tehetik, bepillantást nyerhetnek zárt messenger csoportok, saját óvodai honlap vagy Facebook csoportok által is.

A pedagógusnak szinte természetes részét képezi az is, hogy a munkanap folyamán bármikor elérhető legyen, mindenféle kérdés és problémákkal megkereshetik a szülők, amelyekre megoldást is kell, hogy találjanak.

A kérdőíves vizsgálatomat a helyzetre vonatkozóan online formában töltöttem ki a Salánki Óvodában, az ott dolgozó óvodapedagógusokkal és az oda jelenleg járó gyermekek szüleivel.

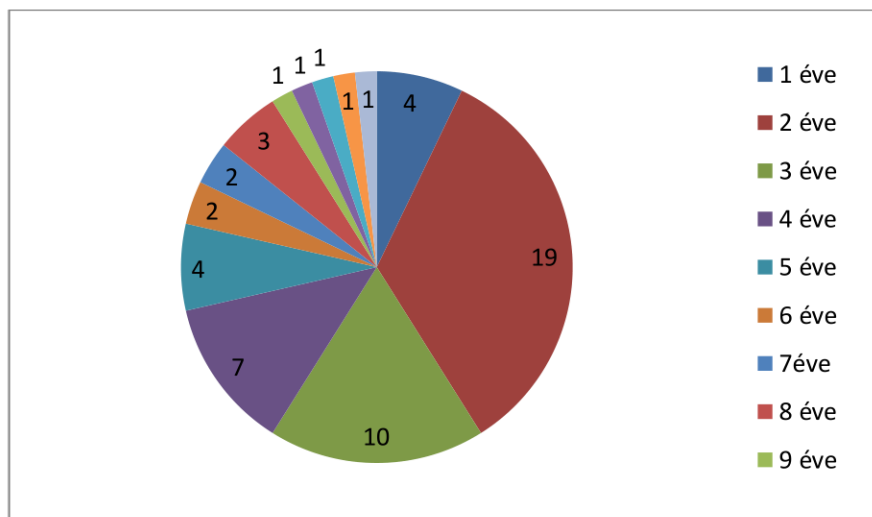
A Salánki Óvodába jelenleg 101 gyermek jár összesen, 75 családból. A kiküldött kérdőívek száma 63 volt, amiből 56 érkezett vissza, vagyis a 93%-ka érkezett meg.

Az intézményben jelenleg 9 óvodapedagógus dolgozik és 1 zenepedagógus. A nekik kiküldött 10kérdőívből 7válasz érkezett vissza, ami a 70%-kaa kitöltött kérdőíveknek.

Az óvodapedagógusoknál a kérdések tükröződtek a szülőkével, hogy összehasonlítva képet kapjunk a kommunikációs problémákról, és hogy meg tudjuk állapítani, hogy ugyan azon a véleményen vannak-e vagy más és más problémák lépnek fel a kommunikációban a részükről. A kérdőív végén a szülők és a pedagógusok is írhattak egy saját javaslatot a kommunikációs problémák áthidalásának a megvalósításához.

3.2. A szülőkkel végzett vizsgálat eredményei

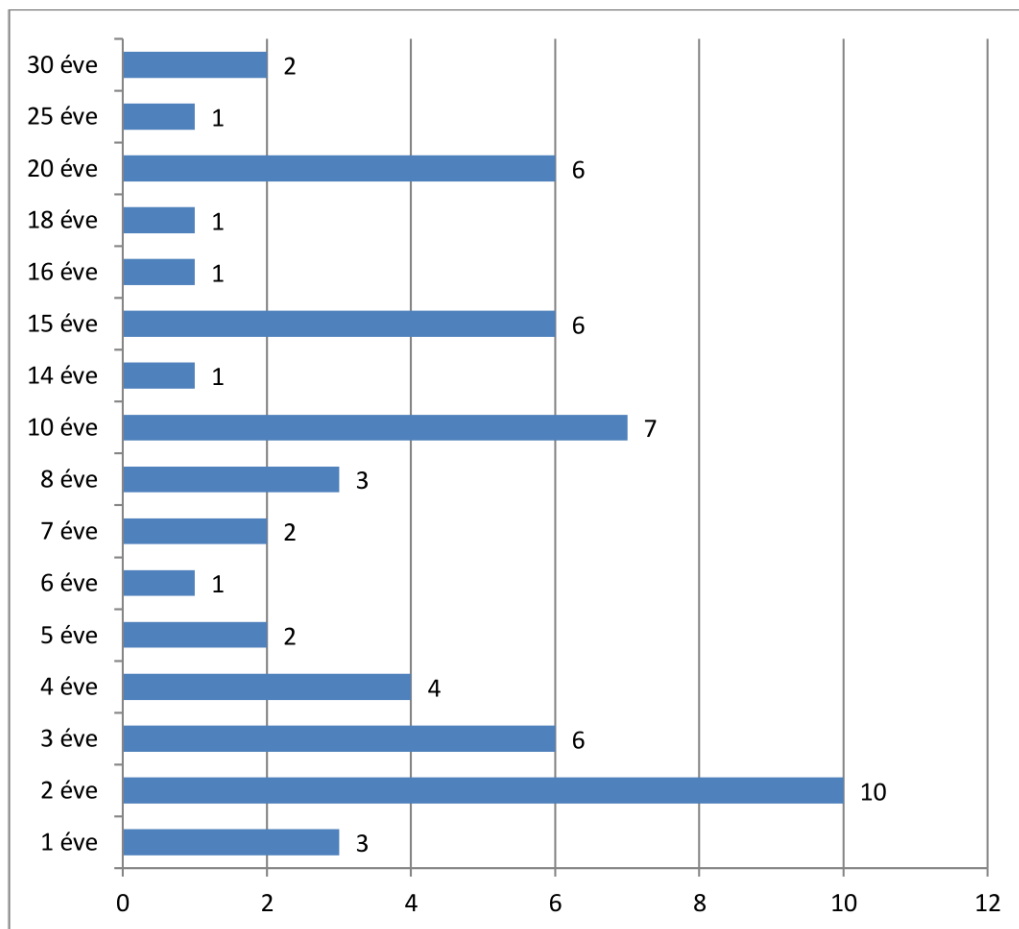
Az első kérdéssel azt vizsgáltam a szülőknél, hogy milyen korosztályba tartoznak, és hogy milyen munkát végeznek. A válaszadók többsége 18 és 40 év közötti volt, legmagasabb végzettségüket tekintve többségük felsőfokú végzettséget szerzett. (Lásd 1. számú melléklet) A második kérdésem így hangzott: Hány gyermeket nevel? A kapott válaszokból az derült ki számomra, hogy a szülők többsége két gyermeket nevel. Mindkét gyermekét ebbe az óvodába járattja, vagyis több éves kapcsolatot ápol az intézménnyel is. A következő kérdéssel meg szerettem volna tudni, hogy mióta állnak kapcsolatban az óvodai intézménnyel a szülők. Az alábbi 1. számú ábrán jól láthatjuk, hogy 19 fő válaszolta azt, hogy két éve állnak kapcsolatban az óvodai intézménnyel, 10 fő pedig 3 éve. Csupán 7 fő mondta azt, hogy 4 éve, vagyis a válaszadók nagy része régóta ápol kapcsolatot az intézménnyel, amely alatt volt lehetősége több pedagógussal is kapcsolatba lépni.

1. ábra: Az intézmény és a szülők közötti kapcsolat fennállásának ideje

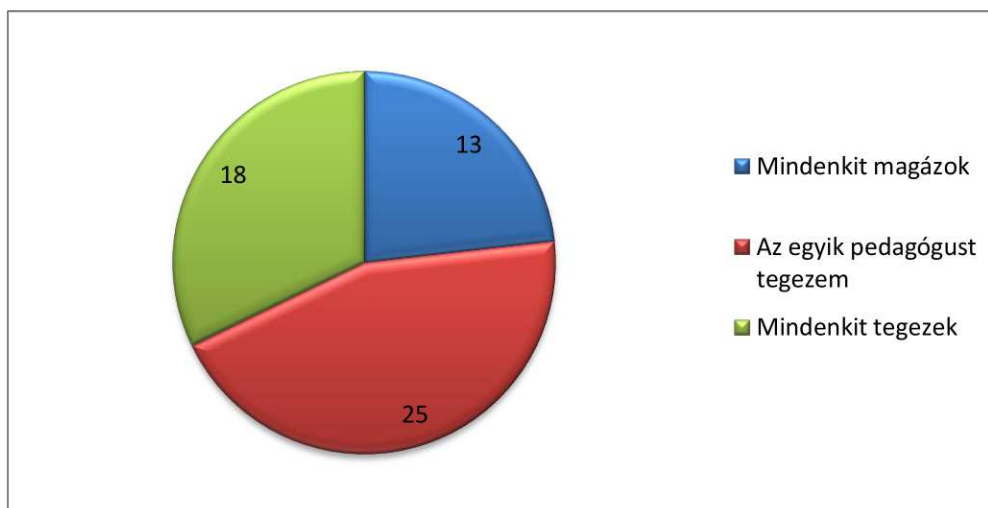
A hatodik kérdésben azt mértem fel, hogy attól függően, hogy mióta jár a gyermeke az óvodába, tehát ezelőtt ismerte-e az óvodapedagógust vagy sem. Itt az 56 válaszból, 7 fő mondta azt, hogy 10 éve van kapcsolatban az óvodapedagógussal. Amint az ábra is mutatja, a válaszadók közül van olyan is, aki már 30 éve ismeri az adott óvodapedagógust,

ez alatt az idő alatt biztosan ismerik már egymás a kommunikációs szokásait. De a válaszadók közül 10 fő csupán két éve áll kapcsolatban az óvodapedagógussal.

2. ábra: A szülők és az óvodapedagógus közötti ismeretség fennállásának ideje

A következő kérdésem az volt, hogy Milyen kommunikációs viszonyban vannak egymással (tegező vagy magázó)? (lásd: 3. ábra). Az 56 válaszadóból 25 válaszolta azt, hogy az egyik óvodapedagógust tegezi. A tegezési viszonyok általában elég jó kommunikációs háttérrel sejtetnek vagy legalább is baráti viszonyt, ami mindkét fél számára a legmegfelelőbb ahhoz, hogy jól működő csapatot alkossanak.

3. ábra: A szülők és az óvodapedagógus közötti kommunikációs viszony

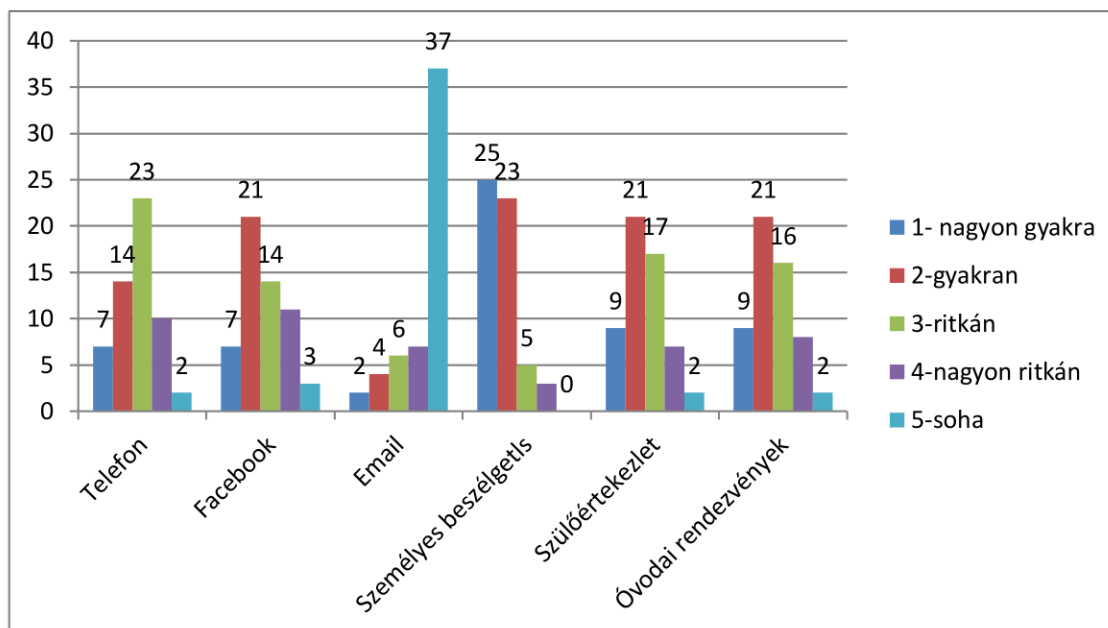
A nyolcadik kérdésben azt mérlegeltem, hogy milyen gyakran használják a következő kommunikációs formákat: telefon, Facebook, email, személyes beszélgetés, szülőértekezlet vagy óvodai rendezvények által. A telefonon való kommunikációt az 56 válaszadóból 23 fő ritkán, 14 fő gyakran, 7 fő nagyon gyakran, 10 fő nagyon ritkán használja. Mindössze két válaszadó választotta az, hogy soha nem használja ezt a fajta kommunikációs eszközt.

A Facebookos közösségi oldalon való kommunikáció szinte ugyan ilyen arányban oszlott el, mint a telefonon való kommunikáció. Míg az emailen való kommunikáció szinte egyhangúan, vagyis a válaszadókból 37- en mondták azt, hogy soha nem használják ezt a fajta kommunikációs eszközt.

A személyes beszélgetést szintén majdnem, hogy egyhangúan a válaszadókból 25 fő nagyon gyakran használja, míg nulla volt az, aki soha nem használja ezt a fajta kommunikációs eszközt, tehát a személyes kommunikáció szerintem még mindig háttérbe szorít minden fajta eszközt.

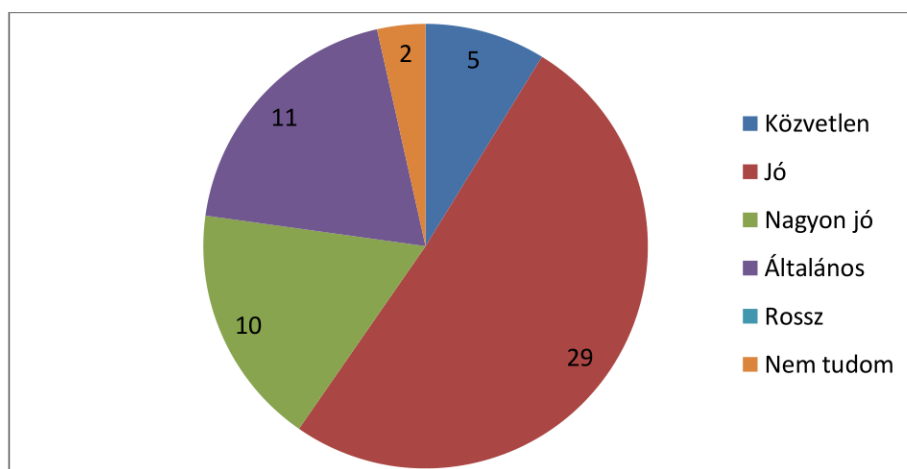
A szülőértekezleteken 21 fő használja gyakran ezt a kommunikációs eszköz, mint ahogy az óvodai rendezvényeket is, ebben az esetben is elenyésző volt azok száma, akik nem kommunikálnak ilyen módon sem.

Azt, hogy az óvodai ünnepségek alatti kommunikáció az óvodapedagógussal milyen gyakori a rendezvények alatt, abból derül ki, hogy a válaszadók közül 40 fő mondta azt, hogy évente 1-5 alkalommal használja. 12 személy felelte azt, hogy 5-10 alkalommal, a 10 több alkalmon pedig csak 3 fő szokott kommunikációt teremteni az óvónővel. A további egy válaszadó soha nem kommunikál az óvodapedagógussal ilyen alkalmakon.

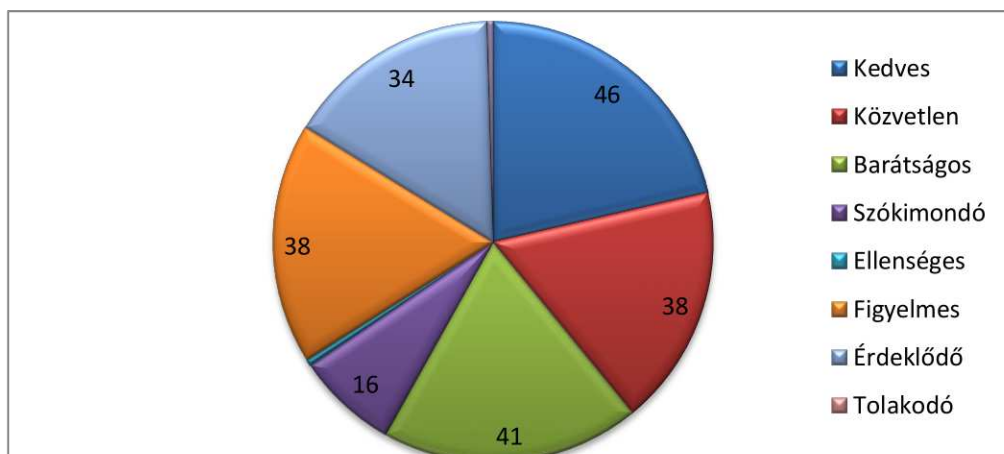
4. ábra: A szülők kommunikációs csatornái az óvodapedagógus felé

Milyen a szülők kapcsolata az óvodapedagógusokkal – a válaszokból egyértelműen az derül ki, hogy a kommunikáció, szülő és óvodapedagógus között jó, mivel a válaszolókból 29 fő ezt a feleletet adta. Csak 11 fő választotta az „általános” jelzöt a köztük lévő kommunikációra. Míg ketten nem tudták jellemezni a közöttük lévő kommunikációt.

5. ábra: A szülők és óvónők közötti kapcsolatának jellemzése

A tizenhatodik kérdéssel azt szerettem volna megtudni, hogy milyen pedagógusi jellemzőket tart a szülő fontosnak, ami befolyásolja a kettejük közötti kommunikációt. A válaszadók túlnyomó része, vagyis 46 fő választotta azt a jelzöt, hogy az óvodapedagógus legyen kedves, 41 személy azt, hogy legyen barátságos, míg 38-38 fő azt, hogy legyen közvetlen és figyelmes. Az érdeklődő jelzőre is 34 jelölés érkezett, míg arra a jelzőre, hogy szókimondó, csak 16.

6. ábra: A szülők és óvónők közötti kapcsolatának jellemzése

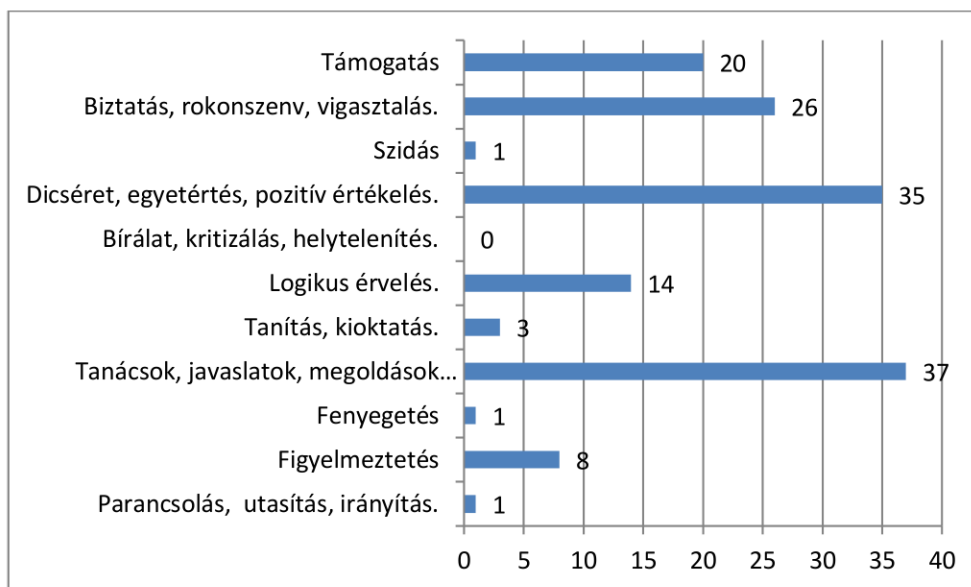
Majd megkértem a szülőket, hogy válasszanak a felsorolt állításokból olyanokat, amelyekkel ők is egyet értenek, melyek a következők voltak: Eredményes munka csak a család és pedagógus együttműködésével érhető el, Együttműködés elsődleges színtere a csoport, Elfogadja a pedagógus szakmai tanácsait a gyermek nevelését illetően? Bátran segítséget kér a gyermekével kapcsolatos kérdéskörökben? Minimum heti szinten beszámol gyermeke otthoni tevékenységéről, viselkedéséről? Nem tartja fontosnak, hogy jelezze a pedagógus felé a gyermeke otthoni tevékenységét? Befolyásolja mások véleménye az Ön véleményét az óvodapedagógusról? Folyamatos párbeszéd a pedagógusokkal. Pedagógus tájékoztassa a szülőket a nap fontos eseményeiről. Szülő tájékoztassa a pedagógust a gyerek otthoni életéről.

A 7. számú ábrán láthatjuk, hogy a szülők majdnem mindegyike egyet ért azzal az állítással, hogy Eredményes munka csak a család és a pedagógus együttműködésével érhető el, az 56 válaszadóból 44 fő ezt a választ jelölte meg. De 37 jelölést kapott az egymás iránti bizalom kialakítása állítás is. Míg csak 1 válaszadó mondta azt, hogy igen is befolyásolja a mások véleménye az ő véleményét az óvodapedagógusról.

7. ábra: Állítások a szülők és óvónők közötti kommunikációkapcsán

Az utolsó előtti kérés az volt, hogy jelöljön ki olyan kommunikációs formákat, amelyek gyakran jelennek meg a pedagógussal folytatott kommunikációja során. Ezen diagram szerint a szülő és az óvodapedagógus közötti kommunikációt nagyrészt az jellemzi, hogy közöttük lévő kommunikáció az a tanácsok, javaslatok, megoldások ajánlásáról szól.

8. ábra: A szülő és az óvodapedagógus közötti kommunikáció jellemzése

A kérdőívben szereplő utolsó kérés az a szülők felé az volt, hogy írjanak egy javaslatot azzal kapcsolatba, hogy hogyan lehetne javítani a kommunikációt az óvodapedagógus és a szülő között. Erre különböző válaszok érkeztek:

„Telefonon”, „Több közös program szervezése.”, „Nekem jó, így ahogy most van.” „Személyes beszélgetés”, „Mi nagyon jó kijövünk így is”, „szerintem a bizalom a legfontosabb”, „folyamatos párbeszéd bármilyen formában”, „kedvesség”, „csapatmunka”, „rokonszenv”, „bizalom kialakítása”, „szerintem fontos a kapcsolattartás, ennek egyik legjobb eszköze az internetes óvodai csoport. töltsön fel a pedagógus több képet, mivel foglalkoztak aznap. Ill. több nyílt nap, rendezvény, esetleg közös kirándulás ahol jobban megismerjük a pedagógust” „Több szülő értekezlet!” „Több személyes beszélgetés, minél több együtt töltött idő”, „figyelmesebb”, „napi vagy legalább heti szintű jelentés/tájékoztató a gyerekekkel való foglalkozásról üzenetben, hogy mindig képen lehessünk. :)”. „Minden óvónővel jó a kapcsolat”, „a nyugodt, őszinte megbeszélés”, „nem látok ilyen lehetőséget”, „nekem így meg felel, ahogy van”, „minden lehetőség adott, csak élni kell vele”, „szülőértekezlet”, „nem javítanak a kommunikációval kapcsolatban semmit!” „Nem tudom”, „párbeszéd”, „több szakmai gyakorlat a gyerekekhez”, „EGYÜTTMŰKÖDÉS” ezt ketten is javasolták, „a személyes beszélgetések

alkalmával!” „Ha nem lennének kivételezett gyerekek”. „Több egyéni beszélgetés” „őszinte, érdeklődő beszédforma”, „az intézmény által szervezett alkalmakon való megjelenés”, „fogadó óra, ha szükség van rá, oké. :)” „Nyílt és célravezető kommunikáció”, „nem nagyon tudok erre válaszolni, mivel munkatársak vagyunk”. „8 éve oviban dolgozok, jól kommunikálunk egymással, barátságban vagyunk”, „szülők óvodapedagógusok közötti közös program szervezése”, „jó”, „gyakoribb szülőértekezlet, ahol az óvodapedagógus beszámol a gyerek óvodai viselkedéséről” „Meg vagyok elégedve a közöttünk lévő kommunikációval”, „jobb időbeosztás”, „kellő odafigyelés egymással szemben”, „több közös foglalkozás, ahol a szülők is jelen vannak”, „személy szerint elégedett vagyok gyermekem óvodai oktatásával”. „Nincs szükség, javításra kölcsönösen megadjuk egymásnak a tiszteletet”, „elégedett vagyok a köztünk lévő kommunikációval”, „több személyes beszélgetés”, „együttműködés”.

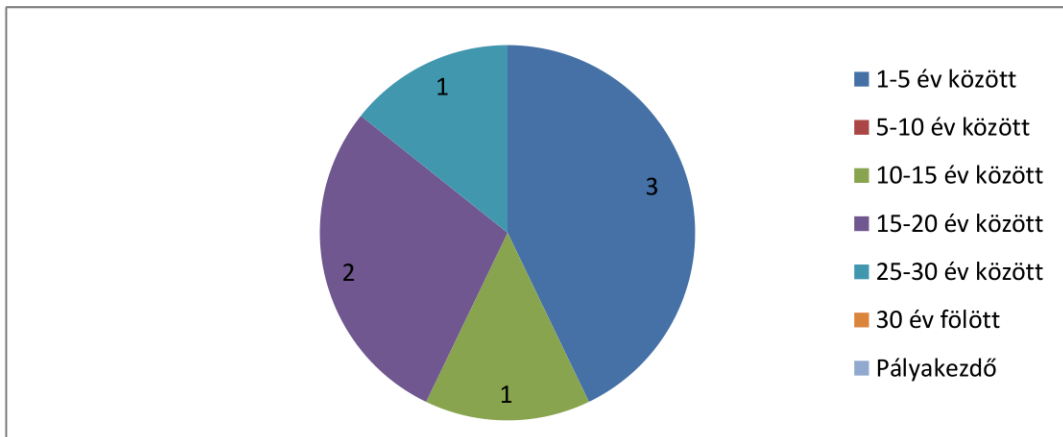
Ezek a javaslatok érkeztek a szülők részéről, elég választékos, de mégis valahogy mindenki több figyelmet és betekintést szeretne a gyermeke óvodai életébe. Nagyrészt meg van elégedve a jelenlegi helyzettel és jelenlegi kommunikációval, ami közte és az óvodapedagógus közt van. Volt olyan is, aki nem tudta mit is mondjon így vagy nem írt semmit vagy azt írta, hogy nem tudom.

Mindezek alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a kommunikáció, mint fogalom annyira nem ismerjük, viszont minden esetben használjuk. Ha jobban oda figyelnénk, egymás kommunikációjára talán még eredményesebb munkát tudnánk végezni. Mint szülő, mint pedagógus egyaránt sokszor esik meg, hogy elbeszélünk, egymás mellett mégis egy cél felé megyünk. Ha jobban és hatékonyabban használnánk a kommunikációt, mint eszközt talán fele annyi energiánkba telne a közös munka.

3.3. Az óvodapedagógusokkal végzett vizsgálati eredmény

Összesen 7 kitöltött kérdőívet kaptam vissza. Az óvodapedagógusoknak készített kérdőívben az első kérdésem arra irányult, hogy milyen korosztályba tartoznak. A beérkező válaszokból tehát az derül ki, hogy 4 fő 25-35 év közötti, és 3 óvodapedagógus pedig 35-50 év között mozog. (Lásd 1 számú melléklet).

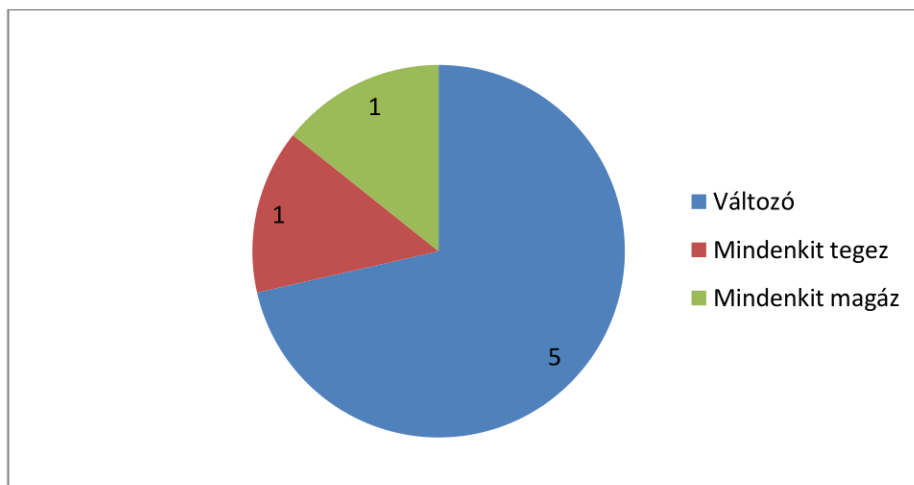
A következő kérdésem az volt, hogy mióta dolgoznak az intézményben. A kapott válaszokból (9. számú ábra) 3 érkezett az 1-5 év közötti munkaviszonyra, 1 válasz a 10-15 év közöttire, ketten válaszolták a 15-20 éves munkaviszonyt, és mint kiderült 1 olyan pedagógus van, aki már majdnem 30 éve dolgozik az intézményben.

9. ábra: Az óvodapedagógusok munkaviszonyának ábrázolása

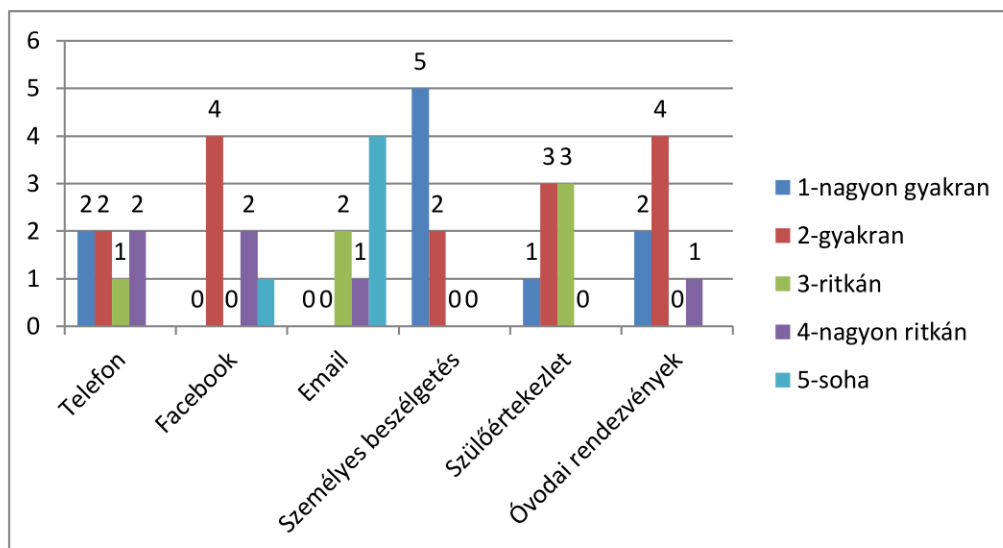
A következő kérdésem ugyan úgy, mint a szülők esetében is az volt, hogy milyen kommunikációs formát használnak az óvodapedagógusok a szülőkkel?

A válaszok alapján arra azt állapíthatjuk meg, hogy az óvodapedagógusok változó formában kommunikálnak a szülőkkel. Előfordul olyan szülő, akit néha tegez, de olykor magáz is, ezekben az esetekben nincs tisztázva teljesen, hogy milyen a kommunikációs viszonyuk. Tehát némelyeket tegez, míg másokat magáz.

10. ábra: Az óvodapedagógusok kommunikációs viszonya a szülőkkel

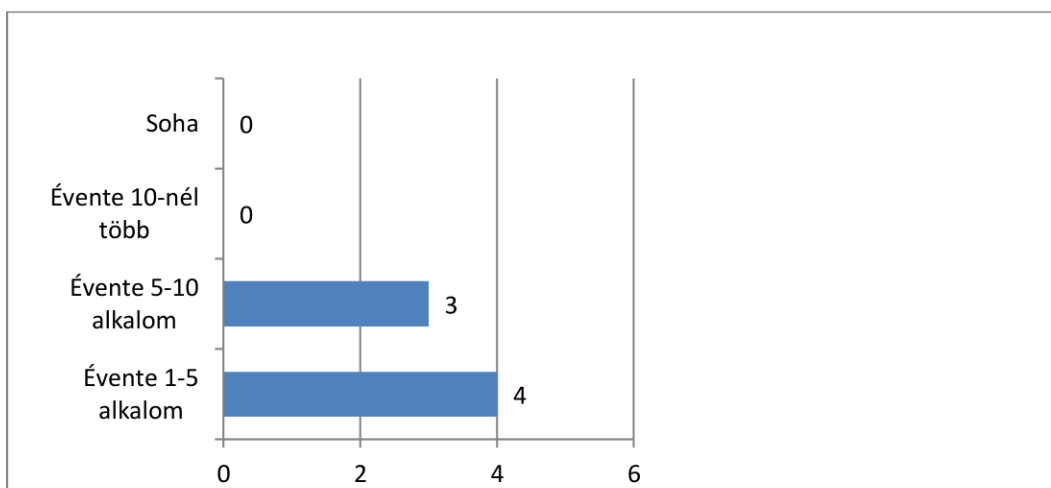
Arra a kérdésre, hogy milyen kommunikációs eszközöket használnak az óvodapedagógusok a szülőkkel jól látható a 3 számú ábrán. Azt mutatja, hogy az óvodapedagógusok is nagy előnyben részesítik a személyes beszélgetést, 7 válaszból 5 válasz érkezett erre a lehetőségre. Míg a telefont és a Facebookot szinte ugyan olyan arányban használják, mint a szülők. Az email-en keresztül, történő kommunikációt az óvodapedagógusok sem használják, mert 7 válaszadóból 4 soha nem használja ezt a kommunikációs formát, tehát azt állapíthatjuk meg, hogy valóban a személyes beszélgetés a leggyakrabban használt kommunikációs eszköz és az emailt egyáltalán nem.

11. ábra: Az óvodapedagógusok kommunikációs csatornái a szülők felé

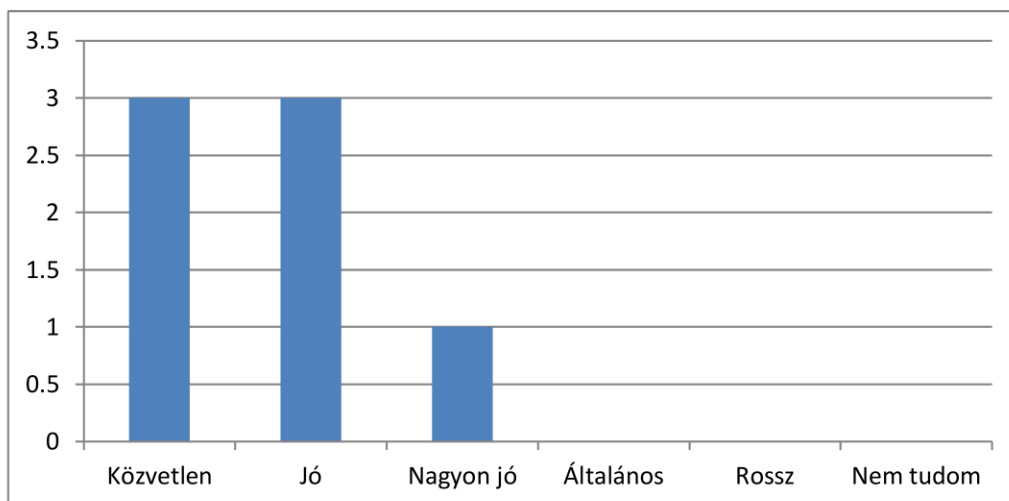
A következő kérdésem az volt, hogy a szülők számára szervezett rendezvények, óvodai ünnepek alatti kommunikáció gyakorlása a szülőkkel milyen gyakori?

A 12. ábránál is elég egyszerű a válasz, miszerint az óvodapedagógusokból 4 használja az ilyen alkalmakat a szülőkkel való kommunikációra és 3 óvodapedagógus csak évi 5-10 alkalommal használja ezt kommunikációra a szülőkkel. Csupán két válasz osztódott meg az 1-5 év között, amire 4 jelölés érkezett és az évente 5-10 alkalom, amire a 7 válaszból 3 jelölés érkezett.

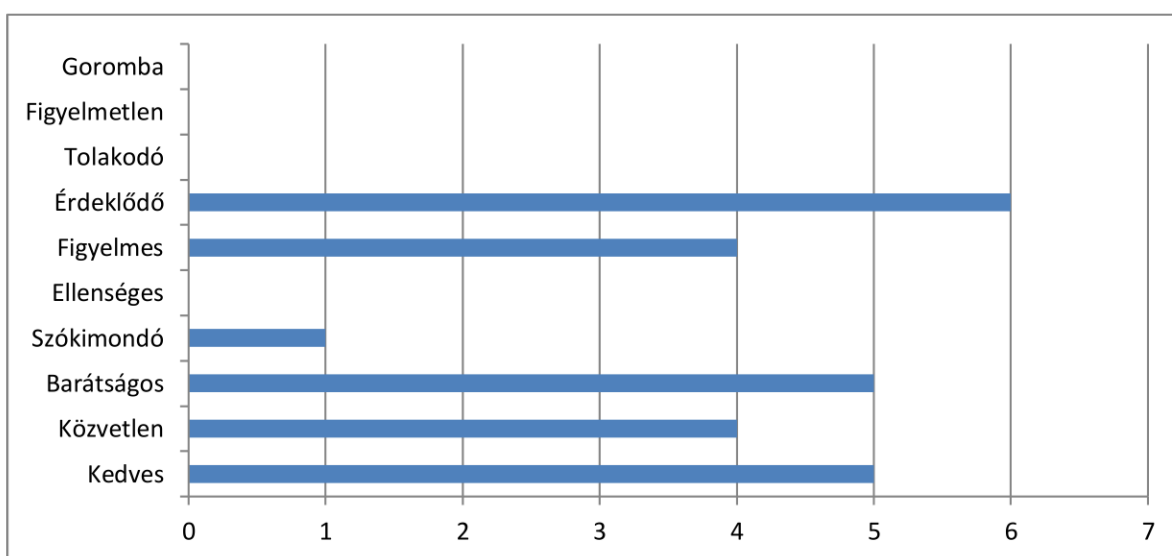
12. ábra: Az óvodai ünnepek alatti kommunikáció a szülőkkel

A 11. számú kérdésem az volt, hogy milyen a kapcsolata az óvodapedagógusnak a szülőkkel, amelyre a következő válaszok érkeztek:

13. ábra: Az óvodapedagógusok kapcsolata a szülőkkel

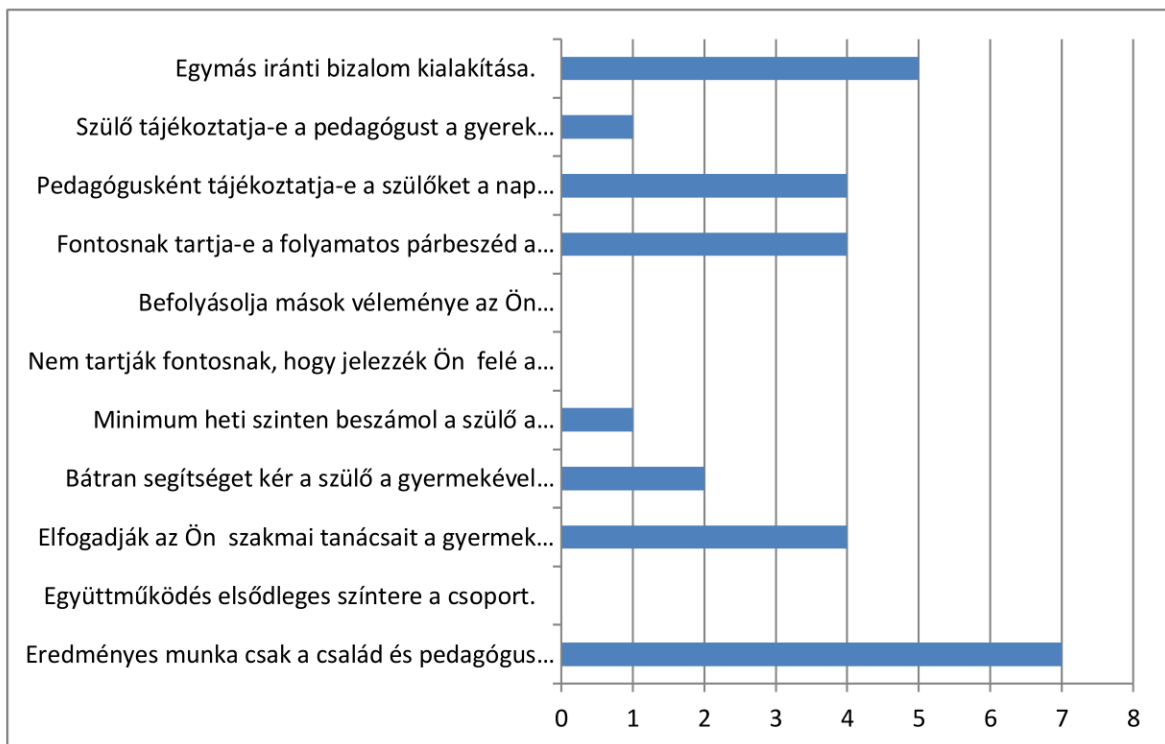
Hétfől 3-3 válasz érkezett arra, hogy közvetlen és jó a kapcsolata a szülőkkel. Míg az általános, a rossz és a nem tudom lehetőség egy jelölést sem kapott, vagyis az óvodapedagógusok nagyon jó kapcsolatot ápolnak a szülőkkel. A soron következő kérdésem az volt, hogy Kérem, emelje ki az Ön számára legfontosabb szülői jellemzőket, ami befolyásolja az ön és a szülők közötti kommunikációt. Több válasz is jelölhető volt, mint láthatjuk a 14. számú ábrán.

14. ábra: Az óvónők által fontosnak ítélt szülői tulajdonságok

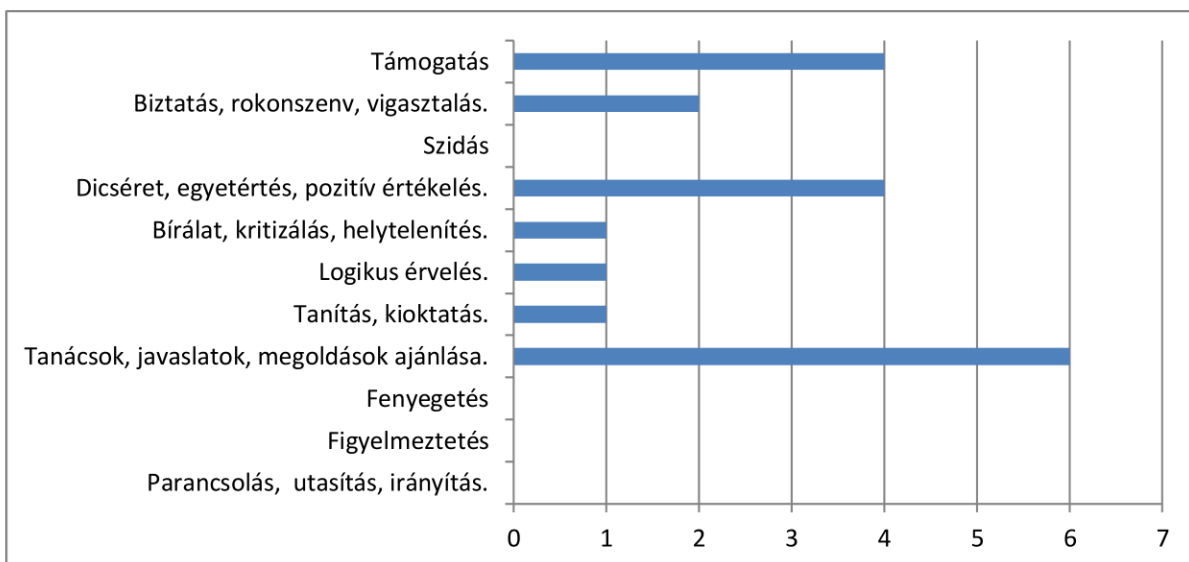
A tizenkettedik kérdéssel azt szerettem volna megtudni, hogy milyen szülői jellemzőket tart a pedagógus fontosnak, ami befolyásolja a kettejük közötti kommunikációt. A válaszadók túlnyomó része, vagyis 6 fő választotta azt a jelzőt, hogy a szülő legyen érdeklődő, 5 személy azt, hogy legyen barátságos és kedves, míg 4-4 fő azt, hogy legyen közvetlen és figyelmes. Az szókimondó jelzőre is 1 jelölés érkezett. Majd megkértem az óvodapedagógusokat, hogy válasszanak a felsorolt állításokból olyanokat,

amelyekkel ők is egyet értenek, melyek a következők voltak: Eredményes munka csak a család és pedagógus együttműködésével érhető el, Együttműködés elsődleges színtere a csoport, Elfogadják az Ön szakmai tanácsait a gyermek nevelését illetően? Bátran segítséget kér a szülő a gyermekével kapcsolatos kérdéskörökben? Minimum heti szinten beszámol a szülő a gyermeke otthoni tevékenységéről, viselkedéséről? Nem tartják fontosnak, hogy jelezzék Ön felé a gyermeke otthoni tevékenységét? Befolyásolja mások véleménye az Ön véleményét a szülőről? Fontosnak tartja-e a folyamatos párbeszéd a szülőkkel? Pedagógusként tájékoztatja-e a szülőket a nap fontos eseményeiről? Egymás iránti bizalom kialakítása. A 15. számú ábrán láthatjuk, hogy az óvodapedagógusok majdnem mindegyik egyet ért azzal az állítással, hogy Eredményes munka csak a család és a pedagógus együttműködésével érhető el, az 7 válaszadóból 7 fő ezt a választ jelölte meg. De 5 jelölést kapott az egymás iránti bizalom kialakítása állítás is.

15. ábra: Állítások az óvónők és szülők közötti kommunikáció kapcsán

Az utolsó előtti kérésem az volt, hogy jelöljön ki olyan kommunikációs formákat, amelyek gyakran jelennek meg a szülőkkel folytatott kommunikációja során. Ezen diagram szerint a szülő és az óvodapedagógus közötti kommunikációt nagyrészt az jellemzi, hogy közöttük lévő kommunikáció az a tanácsok, javaslatok, megoldások ajánlásáról szól. Ugyanezt a véleményt mondták a szülők is.

16. ábra: Az óvónő és a szülő közötti kommunikáció jellemzése

A kérdőívben szereplő utolsó kérés az óvodapedagógusok felé is az volt, hogy *írjanak egy javaslatot azzal kapcsolatba, hogy hogyan lehetne javítani a kommunikációt az óvodapedagógus és a szülő között.* Erre különböző válaszok érkeztek:

- „Szerintem jó dolog lenne, ha több közös programok lennének megszervezve.”
- „Úgy gondolom, hogy jól kommunikálok a szülőkkel, kölcsönös bizalmat alakítok ki velük.”
- „Erre a célra kijelölt alkalmakat, úgy mondd fogadó órákat létesíteni a szülők és pedagógusok között, a zökkenőmentes együttműködés fenntartásáért.”
- „Személyes megbeszélés a felmerülő problémák megoldására.”
- „Internetes csoport létrehozása.”
- „Együttműködés.”
- „A kommunikáció javítása érdekében én személyesen több alkalommal is bevonnám a szülőket az egyes ünnepségek előkészülete folyamán. Így lehetőségük nyílna mélyebben betekinteni és átértékelni a pedagógusok munkáját.”

Ezek a javaslatok érkeztek az óvodapedagógusok részéről, elég választékos, de mégis valahogy mindenki több lehetőséget szeretne arra, hogy mélyebben betekintést nyerhessen a szülő az óvodapedagógus mindennapi munkájába és lehet, hogy így tényleg más szempontok szerint értelmeznék a pedagógus munkáját.

Következtetésként azt vonhatjuk le az kérdőívek alapján, hogy a kommunikáció mindkét fél szerint elég jó. De mégis mind két fél azt szeretné, ha több alkalom lenne arra, hogy jobban és mélyebben bele láthassanak az óvodai élet mindennapjaiba.

Az óvodapedagógusok szeretnék, ha a szülők sokkal többet tudnának az óvodai életről és az ottani feladatokról, míg a szülők szeretnék betekintést abba az időszakba is, míg a gyermekük az óvodába tartózkodik. Szerintem erre alkalmasak lehetnek az online felületek, vagy a privát messenger csoportok és oda feltöltött képek, videók, amiken a gyerekek szerepelnek vagy csak a mindennapi óvodai lét képei, de ez természetesen egy plusz feladat, ami az óvodapedagógusokra hárul.

A Salánki Óvodában szinte minden óvodai csoportnak van ilyen online felülete, ahol a mindennapi történéseket osztják meg egymással a szülők és az óvodapedagógusok. Ez a felület kiváló arra, hogy könnyedén kommunikáljanak egymással a nap bármely szakában. Így elérhetőbbé válnak, és mindenki egyaránt tájékoztatva van minden eseményről. De a személyes beszélgetés fontosságáról sem feledkeznek meg senki.

IV. A NAGYSZŐLŐSI SZENT JÓZSEF BÖLCSÖDE-ÓVODA BEMUTATÁSA

Az idei vizsgálatomat a Nagyszőlősi Szent József Bölcsőde –Óvodában végeztem.

Az óvoda 1998. május 1-jén nyílt meg (Papp Tihamér atyának köszönhetően).

Alapítója és tulajdonosa:

- a Nagyszőlősi Római Katolikus Egyházközség
- és a Nagyszőlősi Szociális Karitatív Központ

2006-tól a város háza fenntartása alá került, amely az óvodában dolgozók munkabérét illetve a rezsit is tartalmazza.

2018 májusára 74 gyermek szűkös befogadására volt alkalmas az épület.

A magyar állam által meghirdetett kárpátaljai óvodák fejlesztése pályázatnak köszönhetően, valamint a Kárpátaljai Szent Márton Karitásznak közreműködésével

2018 májusától elkezdődött egy teljesen új óvoda épület építése, amely 4 csoport befogadására képes.

2019 szeptemberében átadásra került az új óvoda épületébe, ahol 4 csoportszoba külön öltözővel, folyosóval, hálósobával és mosdó helyiséggel rendelkezik. Ezen kívül van még egy nagy zene terem, konyha, raktár és irodahelyiségek.

JELLENLEG AZ ÓVODÁBAN:

- 7 óvónő
- 1 zeneoktató
- 5 dada
- 2 konyhai dolgozó
- 14 kiszolgáló személyzet dolgozik
- 90 gyermek óvodai nevelése folyik
- 87-90 szülővel dolgozik az óvoda együtt.

4.1. Vizsgálati módszer és eszköz

Kutatásommal a pedagógusok és a szülők közötti kommunikációt vizsgáltam. Céljaim közé tartozott elsősorban az, hogy hipotéziseimre választ keressek, valamint hogy feltárjam a különböző kommunikációs problémákat, amelyek miatt nem tökéletes a kommunikáció a szülők és az óvodapedagógus között. Elsődlegesen az volt a célom, hogy összehasonlítsam egy falusi és egy városi óvodában felmerülő kommunikációs problémákat és, hogy kiderítsem ugyanazok a problémák merülnek-e fel a kommunikációban mindkét helyen, vagy sem?

Meglátásaim szerint a szülők szívesebben vesznek részt az óvoda mindennapjaiban, ha többet tudnak tájékozódni a történésekről, ami a csoporton belül zajlik. Ezt az aktuális online felületeken meg is tehetik, bepillantást nyerhetnek zárt messenger csoportok, saját óvodai honlap vagy Facebook csoportok által is.

A pedagógusnak szinte természetes részét képezi az is, hogy a munkanap folyamán bármikor elérhető legyen, mindenféle kérdéssel és problémával megkereshetik a szülők, amelyekre megoldást is kell, hogy találjon.

A kérdőíves vizsgálatomat papír alapú formában töltöttem ki a Nagyszőlősi Szent József Bölcsőde - Óvodában, az ott dolgozó óvodapedagógusokkal és az oda jelenleg járó gyermekek szüleivel.

A szőlősi óvodába jelenleg 90 gyermek jár összesen, 87 családból. A kiküldött kérdőívek száma 80 volt, amiből 53 érkezett vissza.

Az intézményben jelenleg 9 óvodapedagógus dolgozik és 1 zenepedagógus. A számukra kiküldött 10 kérdőívből 9 válasz érkezett vissza.

Az óvodapedagógusoknál a kérdések tükröződtek a szülőkével, hogy összehasonlítva képet kapjunk a kommunikációs problémákról, és hogy meg tudjuk állapítani, hogy ugyanazon a véleményen vannak-e vagy más és más problémák lépnek fel a kommunikációban a részükről. A kérdőív végén a szülők és a pedagógusok is írhattak egy saját javaslatot a kommunikációs problémák áthidalásának a megvalósításához.

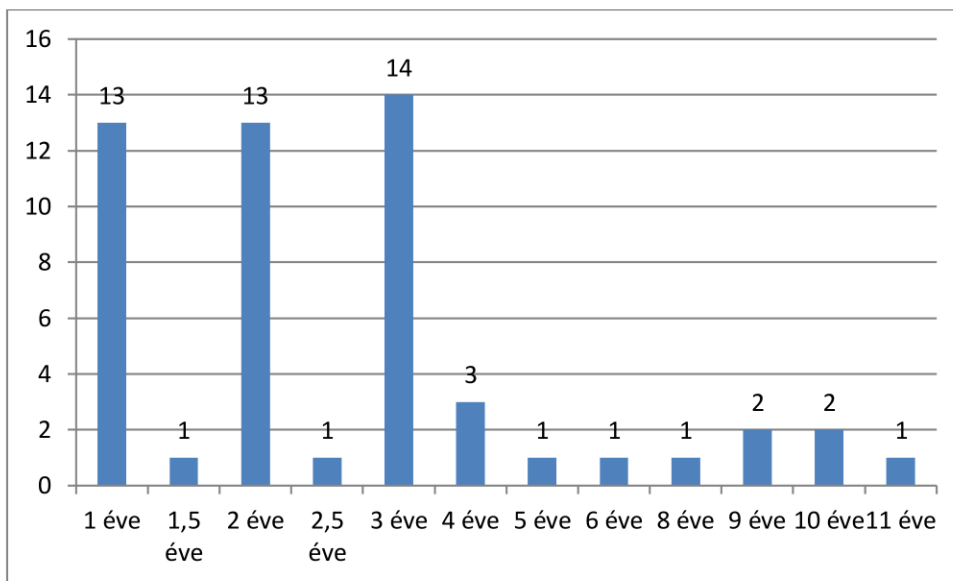
4.2. A szülőkkel végzett vizsgálat eredményei

Az első kérdéssel ismét azt vizsgáltam a szülőknél, hogy milyen korosztályba tartoznak, és milyen munkát végeznek. A válaszadók többsége 18 és 40 év közötti volt, legmagasabb végzettségüket tekintve többségük egyetemi végzettséget szerzett. (Lásd 2. számú melléklet)

A második kérdésem így hangzott: *Hány gyermeket nevel?* A kapott válaszokból az derült ki számomra, hogy a szülők többsége egy gyermeket nevel, melyet ebbe az óvodába járat, vagyis a kapcsolata az intézménnyel kezdetleges.

A következő kérdéssel meg szerettem volna tudni, hogy mióta állnak kapcsolatban az óvodai intézménnyel a szülők. Az alábbi 17. számú ábrán jól láthatjuk, hogy 14 fő válaszolta azt, hogy három éve állnak kapcsolatban az óvodai intézménnyel, 13 fő pedig 2 éve. Csupán 2 fő mondta azt, hogy 9-10 éve áll kapcsolatban az óvoda intézményével, vagyis a válaszadók nagy része nem régóta ápol kapcsolatot az intézménnyel, amely alatt nem volt lehetősége több pedagógussal is kapcsolatba lépni. Csupán egy válasz érkezett a

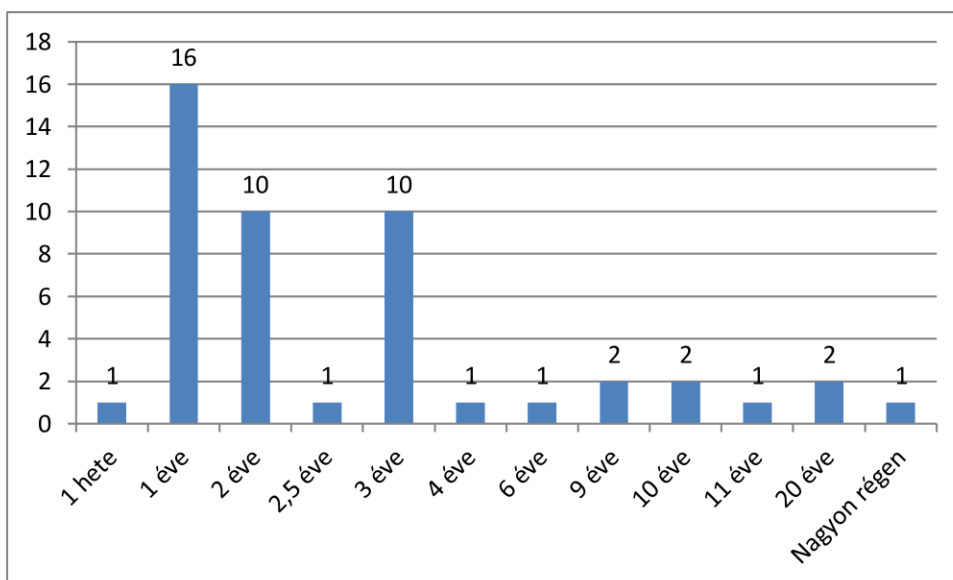
11 éve tartó ismeretségre. Ez lehet amiatt is, hogy sok család nem vállal egy gyermeknél többet.

17. ábra: Az ismeretségi viszony felmérésének ideje.

A hatodik kérdéssel ismét azt mértem fel, hogy annak ellenére, hogy csak egy gyermeket nevel ismeri-e az óvodapedagógust az óvodán kívülről, vagy sem. Itt a válaszadókból 16 mondta azt, hogy 1 éve ápol ismeretséget az óvodapedagógussal. Tehát csak az óvodában ismerte meg, nem régebb óta ápol vele kapcsolatot.

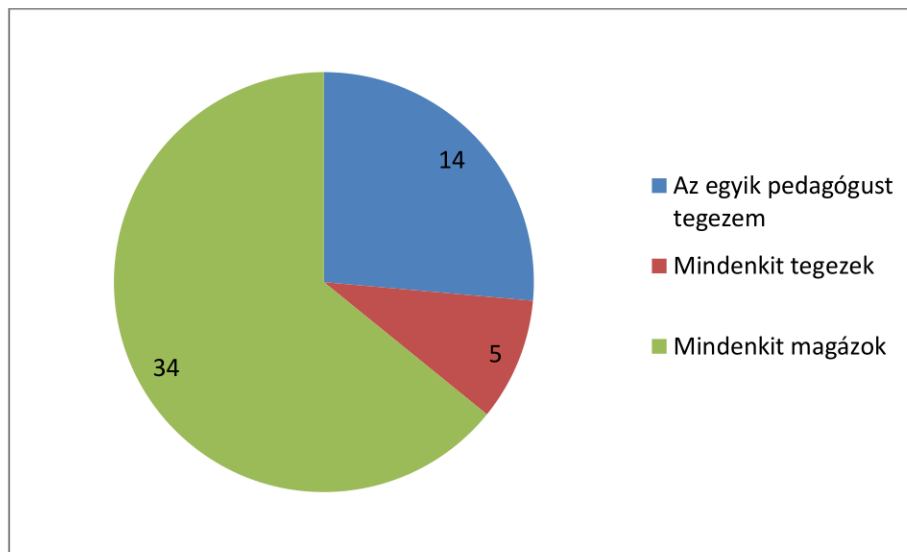
Amint a beérkező válaszok is mutatják, van olyan, aki már 20 éve ismeri az óvodapedagógust. De a legtöbb válasz az mutatja, hogy csak rövid ismeretséget ápolnak.

18. ábra: A szülők és az óvodapedagógusok ismeretségének időtartama.

A következő kérdésem az volt, hogy *Milyen kommunikációs viszonyban vannak egymással (tegező vagy magázó)?* (lásd: 19. ábra). Itt az 53 beérkező válaszból 34 azt

felelte, hogy *mindenkit magáz*. Ez lehet annak is a jele, hogy tiszteletnyilvánítást fejez ki a kommunikáció közöttük, de lehet az is, hogy a mostani óvodapedagógusok sokkal idősebbek, mint a szülők nagy része.

19. ábra: A kommunikációs viszony a szülő és az óvodapedagógus között.

A nyolcadik kérdésben azt mérlegettem, hogy *milyen gyakran használják a következő kommunikációs formákat: telefon, facebook, email, személyes beszélgetés, szülőértekezlet vagy óvodai rendezvények* által. Az 53 beérkező válaszból 14 gyakran, és 28 darab ritkán használja a telefont kommunikációs formaként. 8 pedig csak nagyon ritkán használja, és 2 pedig soha nem használja a telefont, mint kommunikációs formát. És csak 1 válasz érkezett arra, hogy nagyon gyakran használja a telefont, mint kommunikációs formát az óvodapedagógussal.

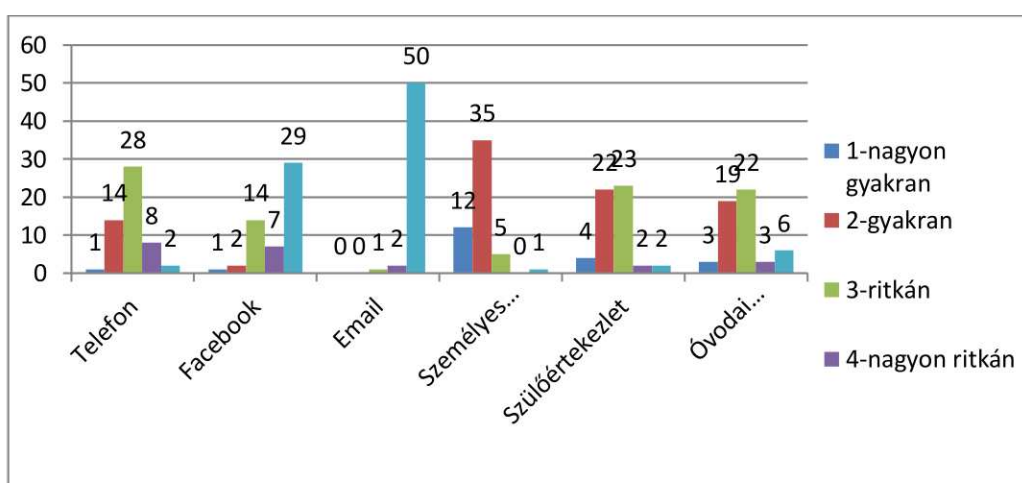
A *Facebook által biztosított felületekre* a válaszok nagy arányban oszlottak meg két lehetőség közt. 53 válaszból 14 mondta azt, hogy ritkán használja a *Facebookot*, mint kommunikációs formát, és 2 pedig gyakran. Ennél a kommunikációs formánál 29 válaszolta azt, hogy soha nem használja a *Facebookot*, mint kommunikációs formát, és 7 csak nagyon ritkán, míg 1 válasz érkezett arra, hogy nagyon gyakran használja.

Arra a kérdésre, *hogyan gyakran használják kommunikációs forma ként az email-t* a válasz szinte egyhangú volt itt az 53 beérkező válaszból 50 fő mondta azt, hogy soha nem használja az emailt, mint kommunikációs formát.

A *személyes beszélgetést*, mint általában itt is előnyben részesítik, az 53 beérkező válaszból 12 válaszolta azt, hogy nagyon gyakran használja, mint kommunikációs formát. 35 személy nyilatkozta azt, hogy gyakran, 5 pedig csak ritkán használja a személyes beszélgetést, mint kommunikációs formát.

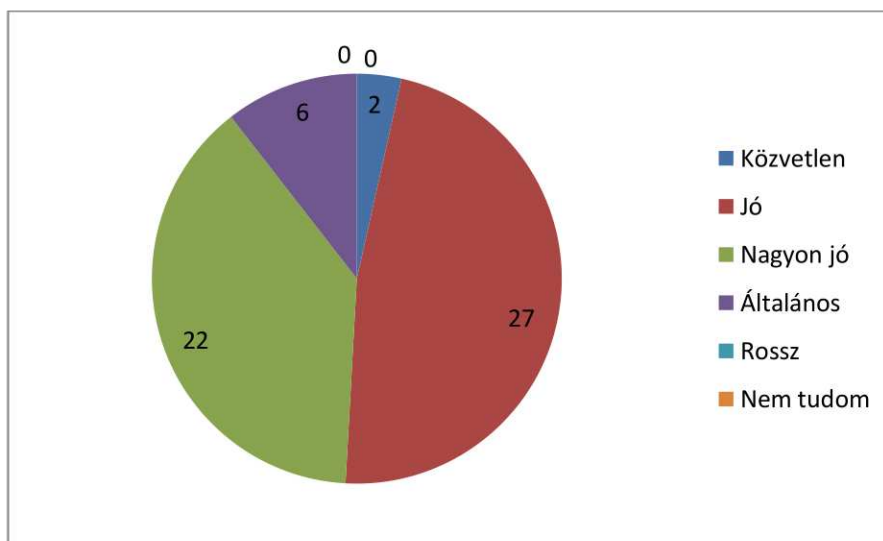
A *szülőértekezletet*, mint kommunikációs formát majdnem, hogy egyenlő arányban oszlott meg a *gyakran* 22 válasz és a *ritkán* 23 válasz érkezett, míg 4 volt a *nagyon gyakran* válasza, addig a 2 mondták azt, hogy *soha* nem használják a *szülőértekezletet*, mint kommunikációs formát.

Az óvodai rendezvényeket 19-en használják *gyakran* arra, hogy kommunikáljanak az óvodapedagógussal, és hogy milyen gyakran használhatják évente ezeket a rendezvényeket, mint kommunikációs formát az 53 válaszból 39 mondta azt, hogy *évente 1-5 alkalommal*. 7 személy felelte azt, hogy *évente 5-10 alkalommal*, 2 személy pedig azt, hogy *több mint 10 alkalommal*. 5 személy azt felelte, hogy *soha* nem használja az ilyen fajta rendezvényeket kommunikációs formára.

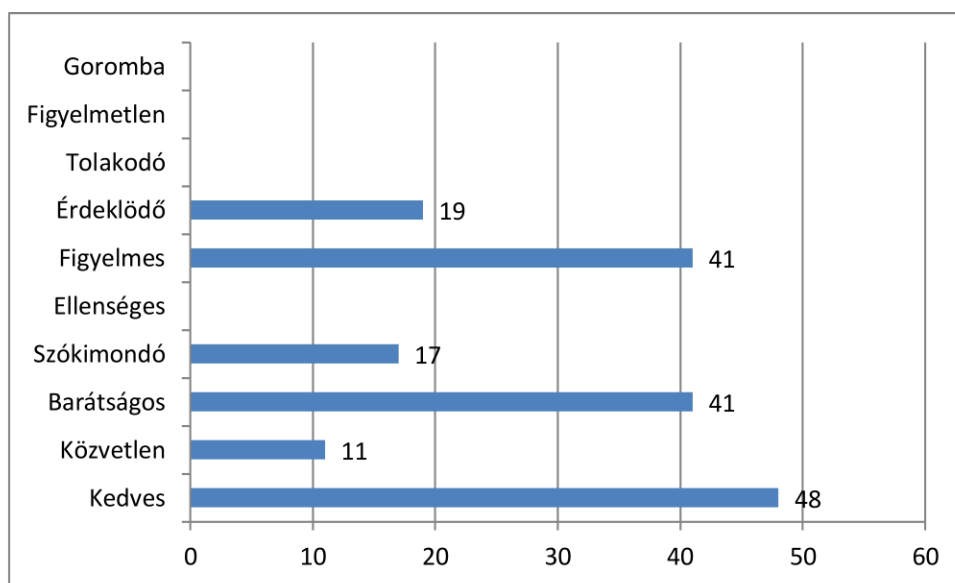
20. ábra: A szülői kommunikációs csatornák az óvodapedagógusok felé.

Arra a kérdésre, *hogyan a kapcsolata a szülőknek az óvodapedagógussal*. 27 válasz érkezett a *jó* jelzőre és 22 a *nagyon jó* jelzőre, 2 válasz érkezett arra a jelzőre, hogy *közvetlen* és csak 6 mondja azt, hogy a kapcsolata az óvodapedagógussal *általános*.

21. ábra: A szülők és óvodapedagógusok közötti kapcsolat jellemzése

A tizenhatodik kérdéssel azt szerettem volna megtudni, hogy *milyen jelzőkkel illetné a kettejük közötti kommunikációs kapcsolatot?* A válaszok közt ugyanolyan arányt ért el, azaz 41 válasz érkezett a *Barátságos* és *Figyelmes* jelzőkre. További 19 fő választotta azt, hogy az óvodapedagógus legyen *Érdeklődő*. 48 főnek pedig fontos, hogy legyen az óvodapedagógus *Kedves* is. További 17 személy választotta a *Szókimondó* jelzőt. Továbbá, 11 személynek volt fontos a *Közvetlen* jellemvonás is. A további jelzők nem kaptak jelölést ezek az *Ellenséges*, *Tolakodó*, *Goromba* és *Figyelmetlen*.

22.ábra: A szülők és az óvónők közötti kommunikáció jelzői.

Majd megkértem a szülőket, hogy válasszanak a felsorolt állításokból olyanokat, amelyekkel ők is egyet értenek, melyek a következők voltak: *Eredményes munka csak a család és pedagógus együttműködésével érhető el, Együttműködés elsődleges színtere a csoport, Elfogadja a pedagógus szakmai tanácsait a gyermek nevelését illetően. Bátran segítséget kér a gyermekével kapcsolatos kérdéskörökben. Minimum heti szinten beszámol gyermeke otthoni tevékenységéről, viselkedéséről. Nem tartja fontosnak, hogy jelezze a pedagógus felé a gyermeke otthoni tevékenységét. Befolyásolja mások véleménye az Ön véleményét az óvodapedagógusról? Folyamatos párbeszéd a pedagógusokkal. Pedagógus tájékoztassa a szülőket a nap fontos eseményeiről. Szülő tájékoztassa a pedagógust a gyerek otthoni életéről. Egymás iránti bizalom kialakítása.*

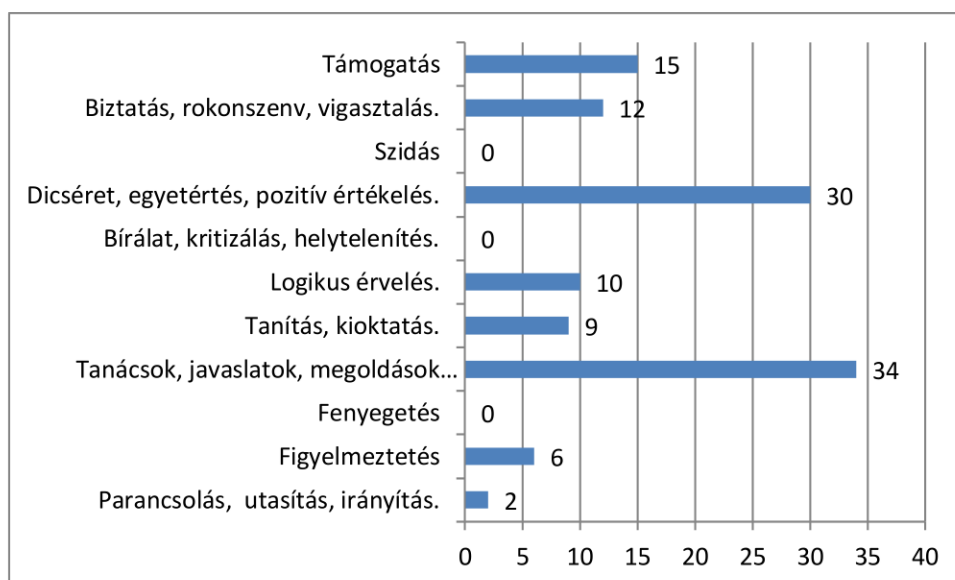
A 23. számú ábrán láthatjuk, hogy a szülők majdnem mindegyike egyet ért azzal az állítással, hogy *Eredményes munka csak a család és a pedagógus együttműködésével érhető el*, az 53 válaszadóból 47 fő ezt a választ jelölte meg. De 25 jelölést kapott az

egymás iránti bizalom kialakítása állítás is. A válaszadókból senki sem választotta azt, hogy igen is *befolyásolja a mások véleménye az ő véleményét az óvodapedagógusról*.

23.ábra: Állítások a szülők és óvodapedagógusok közötti kommunikáció kapcsán

Az utolsó előtti kéréssem feléjük az volt, hogy *jelöljön ki olyan kommunikációs formákat, amelyek gyakran jelennek meg a pedagógussal folytatott kommunikációja során*. Ezen eredmények szerint a köztük lévő kommunikáció túlnyomó részt a *tanácsokon, javaslatokon, dicséreten, egyetértésen és a támogatáson* alapszik.

24.ábra: A szülő és az óvónő közötti kommunikáció jellemzése

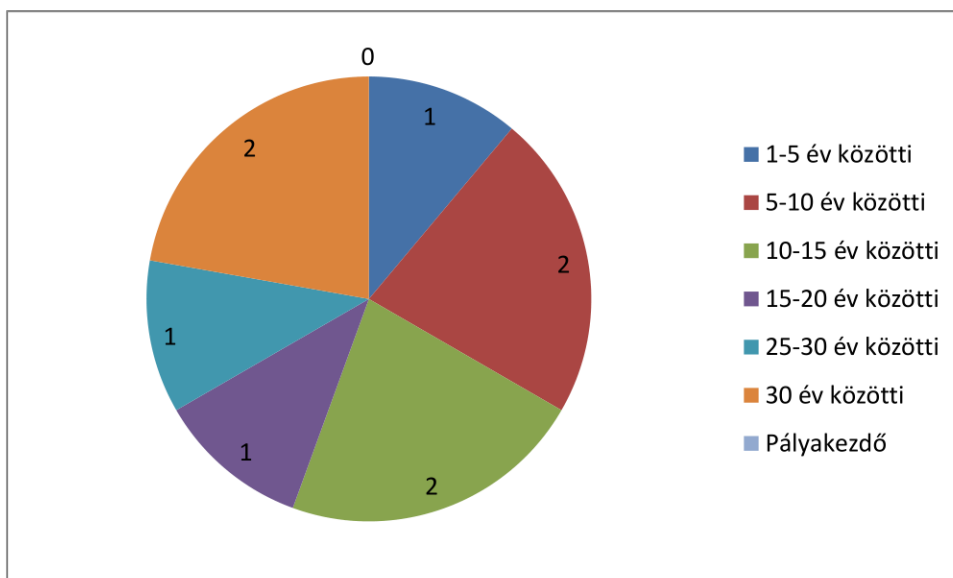
A kérdőívben szereplő utolsó kéréssem a szülők felé az volt, hogy *írjanak egy javaslatot azzal kapcsolatban, hogy hogyan lehetne javítani a kommunikációt az óvodapedagógus és a szülő között*. Erre különböző válaszok érkeztek:

„Mindennel meg vagyok elégedve”. „Meg vagyok elégedve a köztünk lévő kommunikációval”. „Én mindenben elégedett vagyok az óvodapedagógusokkal”. „Semmilyen”. „Folyamatos párbeszéd a pedagógussal”. „Nincs szükség a kommunikáció javítására”. „A Nekünk minden tetszik” javaslatot három személy is írta. „Nincs szükség, javításra”. „Nincs szükség arra, hogy változtassunk a kommunikációs problémán, mert minden jó”. „Nincs probléma”. „Minden jó”. „Jó a viszony az óvónőkkel”. „Nincs semmi probléma az óvodapedagógusok kommunikációjával”. „A kommunikáció javítására számomra nincs szükség”. „A Jó működik a kommunikáció” kijelentést is két személy is írta. „Jó a kommunikációs viszony az óvodapedagógusokkal”. „Gyakoribb szülőértekezlet”. A „Semmilyen” szót is ketten is írták. „Meg vagyok elégedve”. „Nálunk minden ideális”. „Nagyon szépen viselkednek, tanítják a gyermekemet az óvodapedagógusok”. „Véleményem szerint jelenleg működik a kommunikáció nincs min változtatni”. „Közös programszervezés, amiben részt vesz a gyermek, szülők, óvodapedagógus, esetleg pszichológus meghívót szakmabeli vendég”. „Nekem nagyon is tetszenek az óvodapedagógusok a mi csoportunkban”. A „Minden megfelel” javaslat is háromszor szerepelt. „Barátságos”. „Személyes beszélgetések”. „Együtt működés, a gyermek érdekében”. „Több szülői értekezlet, közös program szervezése és levezetése a gyermekek/szülők számára (csapaté pítés)”.

4.3. Az óvodapedagógusokkal végzett vizsgálati eredmény

Az általam kiküldött 10 kérdőívből 9 érkezett vissza az óvodapedagógusoktól. Ebben a kérdőívben is az első kérdésem arra irányult, hogy *milyen korosztályba tartoznak*. A válaszok alapján az óvodapedagógusokból 2 a 26-30 év közötti korosztályba tartozik, és három válasz érkezett a 41-45 év közötti korosztályba, egy pedig a 46-50 év közöttibe és további három az 50 év felettibe. Tehát a beérkező eredmények alapján az óvodapedagógusok nagy része az idősebb korosztályba tartozik.

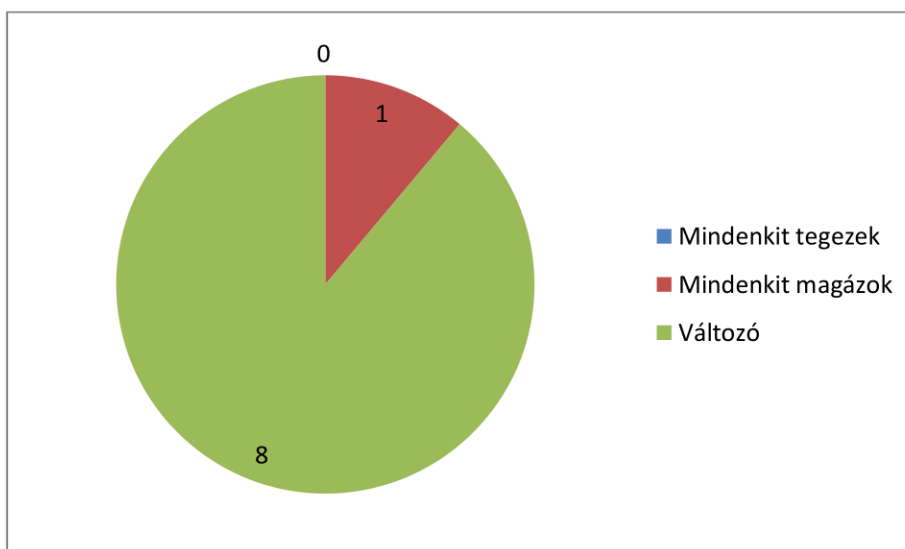
A következő kérdésem az volt, hogy *mióta dolgoznak az intézményben?* A beérkező válaszok alapján (25. számú ábra) 2 válasz érkezett a 5-10 év közötti munkaviszonyra, 2 válasz érkezett a 10-15 év közöttire, és egy a 15-20 év közötti munkaviszonyra, két pedagógus van aki már 30 év fölött dolgozik az intézményben.

25.ábra: Az óvodapedagógusok munkaviszonyának bemutatása

A soron következő kérdésem itt is az volt, mint a szülők esetében, hogy *milyen kommunikációs formákat használnak az óvodapedagógusok a szülőkkel?*

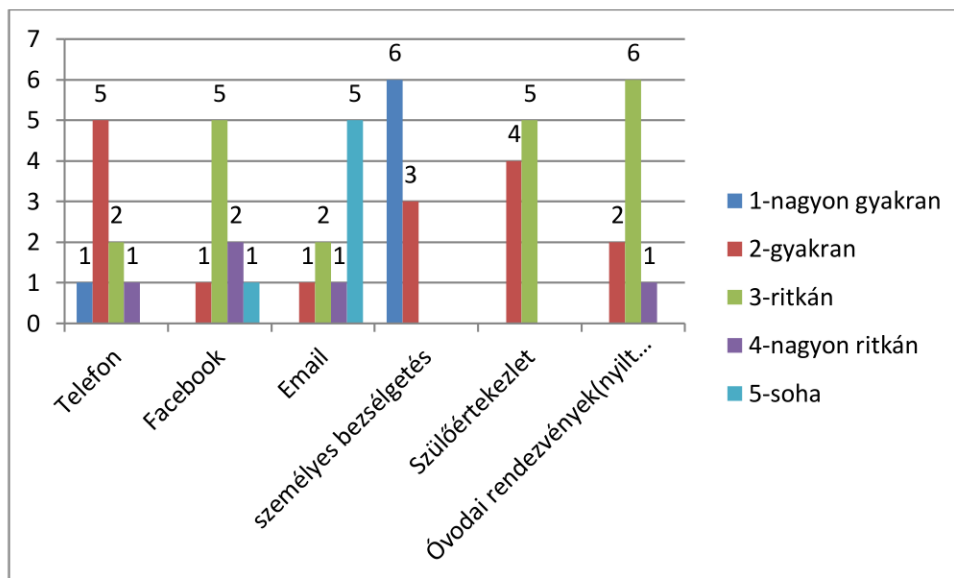
A beérkező válaszok alapján azt alapíthatjuk meg, hogy a kommunikáció az óvodapedagógusok és a szülők között változó. Csak egy válasz érkezett a „mindenkit tegezek” lehetőségre. Tehát ez a kommunikációs forma mindig változik, nincs konkrét válasz rá. Ugyanúgy szülő és óvodapedagógus függő.

26.ábra: Az óvónők kommunikációs viszonya a szülőkkel

A következő kérdésem az volt, hogy *milyen kommunikációs eszközöket használnak az óvodapedagógusok a szülőkkel?* A 27. számú ábra mutatja, hogy az óvodapedagógusok is előnyben részesítik a telefonon keresztül történő kommunikációt és ugyanúgy, mint a szülők esetében szinte soha nem használják az emailt, mint kommunikációs formát. De a

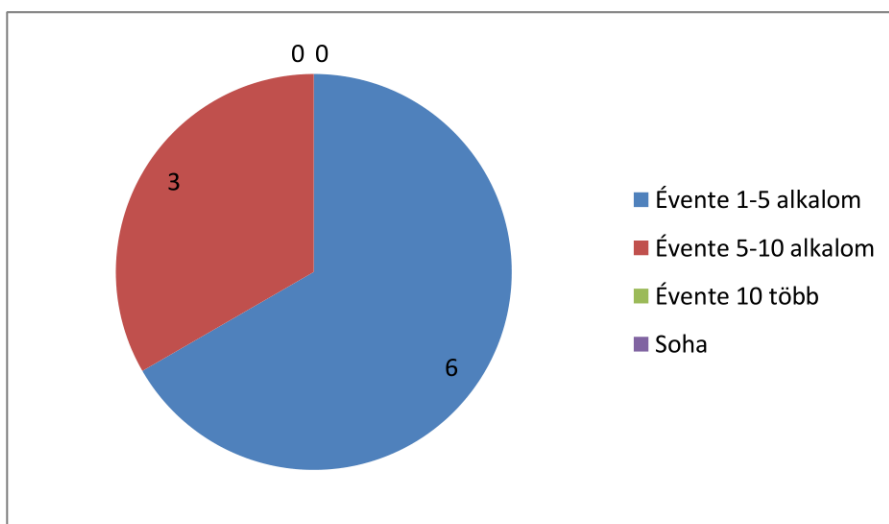
legnagyobb arányt a személyes beszélgetés érte el, mint a szülők esetében is, 9 válaszadóból 6 mondta ezt.

27. ábra: Az óvónők kommunikációs csatornái a szülők felé

Arra a kérdésre, hogy *a szülők számára szervezett rendezvények, óvodai ünnepek alatti kommunikáció gyakorlása a szülőkkel milyen gyakori?*

A 28. ábránál is jól kivethető, szinte egyhangú a válasz: 9-ből 6 válasz érkezett arra, hogy *évente 1-5 alkalommal* használja az ilyen alkalmakat a szülőkkel való kommunikációra és 3, hogy *évente 5-10 alkalommal* is használja ezeket az alkalmakat a szülőkkel való kommunikációra.

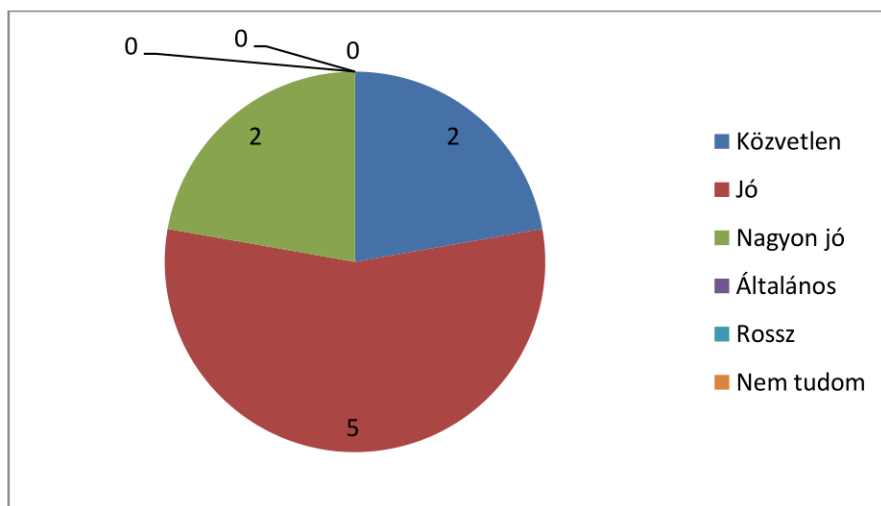

28. ábra: Az óvodai ünnepek alatti kommunikáció a szülőkkel

A soron következő kérdésem az volt, hogy *milyen a kapcsolata az óvodapedagógusnak a szülőkkel?* Erre a kérdésre szintén nem volt szoros a válaszok közötti érték. Itt három

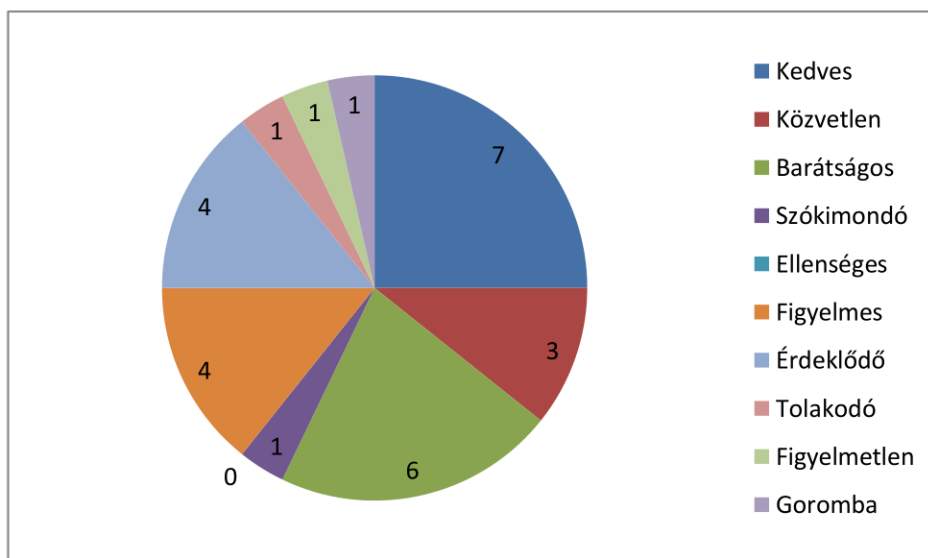
válasz közt oszlottak meg az értékek a *jó* ami 5 jelölést kapott és a *nagyon jó* között, amire 2 válasz érkezett, további két jelölést kapott a *közvetlen* jelző is.

A tizenkettedik kérdésem az volt, hogy *kérem, emelje ki az ön számára legfontosabb szülői jellemzőket, ami befolyásolja, az ön és a szülők közötti kommunikációt?* Ennél a kérdésnél több válasz is jelölhető volt, melyek láthatóak a 29. számú ábránál.

29. ábra: Az óvónők kapcsolata a szülőkkel

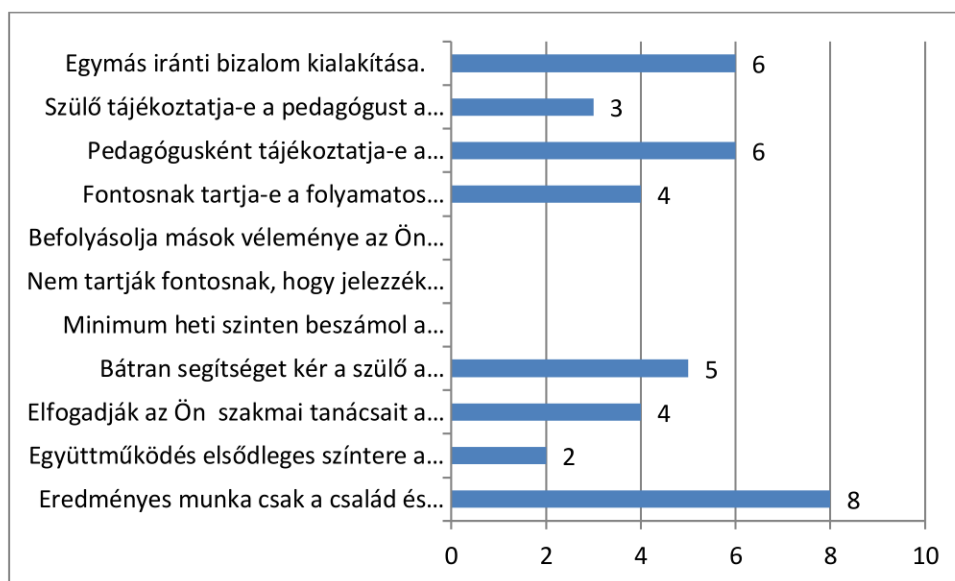
Az óvodapedagógusok számára is fontos szülői jellemző az *kedves* és a *barátságos* jelzők és erre a jelzőkre jött a legtöbb jelölés 7 és 6 a beérkező 9-ből. De soron követi a *figyelmes* és az *érdeklődő* ezek a jelzők 4-4 jelölést kaptak. A *közvetlen* jelző 3 jelölést kapott, míg a *szókimondó*, *ellenséges* és a *goromba* jelzők csak egy-egy jelölést kaptak.

30. ábra: Az óvodapedagógusok által fontosnak ítélt szülői tulajdonságok

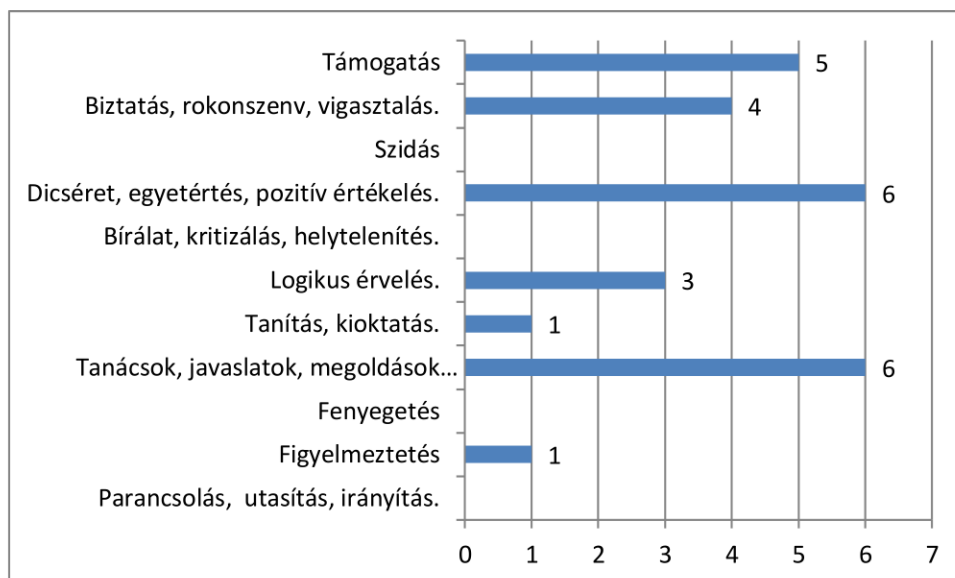
Majd megkértem az óvodapedagógusokat, hogy válasszanak a felsorolt kérdésekből olyanokat, amelyekkel ők is egyet értenek, ezek a következő kérdések voltak: *Eredményes munka csak a család és pedagógus együttműködésével érhető el*, *Együttműködés elsődleges*

színtere a csoport, Elfogadják az Ön szakmai tanácsait a gyermek nevelését illetően. Bátran segítséget kér a szülő a gyermekével kapcsolatos kérdéskörökben. Minimum heti szinten beszámol a szülő a gyermeke otthoni tevékenységéről, viselkedéséről? Nem tartják fontosnak, hogy jelezzék Ön felé a gyermeke otthoni tevékenységét. Befolyásolja mások véleménye az Ön véleményét a szülőről? Fontosnak tartja-e a folyamatos párbeszéd a szülővel. Pedagógusként tájékoztatja-e a szülőket a nap fontos eseményeiről. Egymás iránti bizalom kialakítása. A 31. ábrán láthatjuk, hogy az eredmények vegyesek. Az eredményes munka csak a család és pedagógus együttműködésével érhető el kérdésre 8 jelölés érkezett tehát ezzel a kérdéssel minden óvodapedagógus egyet ért. Négy óvodapedagógus a fontosnak tartja-e a folyamatos párbeszéd a szülővel kérdést is jelölte. További hat egyetért azzal az kérdéssel, hogy egymás iránti bizalom kialakítása is nagyon fontos a közöttük lévő kommunikációban. A következő kérdésre 4jelölést kapott az elfogadják az Ön szakmai tanácsait a gyermek nevelését illetően, és hat jelölést kapott pedagógusként tájékoztatja-e a szülőket a nap fontos eseményeiről. Míg az a kérdés, hogy a szülő tájékoztatja-e a pedagógust a gyerek otthoni életéről csak 3 jelölést kapott.

31. ábra: Állítások az óvodapedagógusok és szülők közötti kommunikáció kapcsán

Az utolsó előtti kérésem az volt, hogy jelöljön ki olyan kommunikációs formákat, amelyek gyakran jelennek meg a szülővel folytatott kommunikációja során. Mint a diagramon is láthatjuk az óvodapedagógusok és a szülők közötti kommunikáció nagyobb részt a tanácsok, javaslatok, dicséret, egyetértés és a támogatáson alapszik. A szülők esetében is ugyan ilyen vélemények érkeztek.

32. ábra: Az óvodapedagógus és a szülő közötti kommunikáció jellemzése

A kérdőívben szereplő utolsó kérés az óvodapedagógusok felé is az volt, hogy írjanak egy javaslatot azzal kapcsolatba, hogy hogyan lehetne javítani a kommunikációt az óvodapedagógus és a szülő között. Erre különböző válaszok érkeztek, de volt itt is olyan, aki nem kívánt semmit javasolni így csak egy pontot tett.

– „Személyes, közvetlen beszélgetés”.

– „Egyetértés, dicséret, pozitív értékelés”.

– „Több közös munka, nyílt nap az oviban. Problémás témák megbeszélése, szakember segítsége”.

– „Szeretném, ha közvetlenebbek lennének a szülők, nyíltabbak”.

– „Jó lenne, ha több lehetőségünk lenne a kommunikációra az óvodán kívül is, és megmaradna a barátságos jó kedvű viszony”.

– „Több személyes beszélgetés”.

– „Több személyes beszélgetés, és óvodai program”.

Ilyen javaslatok érkeztek az óvodapedagógusok részéről. Majdnem minden válaszban benne van az is, hogy hiányolják a több közös programot, ez lehet a mostani kialakult járványhelyzet miatt is, de lehet, hogy nincs szerintük elég minőségi együtt töltött idejük.

Ha összességében nézzük a két kérdőívet, itt is ugyanolyan a helyzet: *többen igényelnének, a szülők részéről nagyobb bepillantást az óvodán belüli életbe, míg az óvodapedagógusok több érdeklődésre vágnak a szülők részéről a gyermeke iránt.* Kicsit visszás a vélemény, hisz annak ellenére, hogy mindkét fél azt állítja, hogy a kettejük közötti kommunikáció jó, sőt néhányan azt is állítják, hogy nagyon jó, mégis kicsit elbeszélnek egymás mellett.

Ez lehet annak is az oka, hogy nem szeretnék egymást megbántani és ezért nem vállalják fel a valós véleményüket. De sokszor ez a viselkedésforma vezet a félreértésekhez, ami a rossz kommunikációt is jelenti, hiszen a viták vagy nem egyet értésen nem jelentik kizárólag azt, hogy nem tiszteljük, a másikat csak csupán más nézeteket vallunk és ezt, ha megosztjuk egymással sokkalta nagyobb képet kapunk a közöttünk lévő problémákról, illetve azok megoldási lehetőségéről is.

Mint ahogy láthatjuk az adatok alapján a facebook-os kommunikációs formát a szőlősi óvodában lényegesen kevésbé használják, itt a beérkező 53 válaszból 1 személy nagyon gyakran használja, 2 személy gyakran, 14 csak ritkán használja és 29 személy soha nem használja a facebook-os zárt csoportokat, mint kommunikációs formát. Míg a Salánki óvodából beérkezett válaszok alapján 56 válaszadóból 7 nagyon gyakran, 21 gyakran használja és 14 ritkán és csak 3 személy mondta azt, hogy soha nem használja ezt a felületet kommunikációra. Ezek az adatok alapján a falusi óvodák esetében lényegesen többen használják a facebookos zárt csoportokat, mint kommunikációs formát, mint kommunikációs formát a városi óvodákkal szemben.

ÖSSZEFOGLALÁS

A szakdolgozatom megírása során megismerkedtem a kommunikáció fogalmával mind pszichológiai mind pedagógiai megközelítésével. Célom az volt, hogy felkutassam azt a szakirodalmat, amely a teljes körű betekintést ad a kommunikáció értelmezésébe, valamint hipotézisemre választ kapjak, miszerint azt állítom, hogy kommunikációs probléma lehet az, hogy a városon nem ismerik úgy és olyan régen egymást a szülők és az óvodapedagógusok, mint a falusi óvodák esetében.

Munkámat 4 fejezetre osztottam. Az első fejezetben arra a megállapításra jutottam, hogy a kommunikáció olyan összetett fogalom, amire egy irodalom nem tud megfelelő választ adni több fajta megközelítése, és több információra van szükség ahhoz, hogy megértsük - a kommunikáció egy olyan dolog, ami mindig az adott körülményektől és az adott emberektől függ.

Megtudtam a második fejezetből, hogy a pedagógus és a szülői közösség közötti kommunikáció milyen fontos és összetett. Ez a kommunikáció befolyásolja a pedagógus és a szülők mindennapjait.

A kutatás során, ami kiderült számomra a kérdőívek összegzése után a következő: a szülők és az óvodapedagógusok is több közös programra vágnak, kötetlen beszélgetésekre. Következő fontos megállapításom, a szülők esetében a kérdőívben arra a kérésemre, hogy írjon javaslatot, amivel javítani lehetne a kettejük közti kommunikációt nem éltek a lehetőséggel és csak egy vonalat húztak válaszként. Ez lehet annak az oka is, hogy nem tudják kifejezni a véleményüket, de lehet az is, hogy nem szeretnének véleményt alkotni. Ezt sajnos már pontosan nem tudhatom meg.

A válaszok összegzésénél kiderült számomra az is, hogy mint szülőnek, mint óvodapedagógusnak megfelel a mostani kommunikációs helyzet, szinte mindenki meg van elégedve a kettejük közti kommunikációval. De nagyon sok olyan válasz érkezett a két féltől, hogy többet szeretnének kommunikálni az óvodán kívül is. Ez lehet annak az oka, hogy mint azt a hipotézisemben is állítom, nem ismerik egymást annyira, mint a falusi óvodák esetében. Tehát a hipotézisem beigazolódt miszerint a jelenlegi kérdőívek összegzése után kiderült, hogy nagyon sok szülő csak rövid ideje ismeri az óvodapedagógust és nem tart általában 3 évnél tovább az ismeretségük.

Továbbá következő feltételezésem is bebizonyosodott, miszerint a szülők is és az óvodapedagógusok is nagy előnyben részesítik a személyes beszélgetést mindkét óvodai intézményben.

A beérkezett adatok alapján a Salánki Óvodában 56 válaszadóból 25 nagyon gyakran és 23 gyakran használja ezt a kommunikációs formát. A szőlősi óvoda esetében sem volt nagy a különbség a beérkezett 53 válaszból 12-en nagyon gyakran használják és 35 fő gyakran. A két eredmény közt kicsi az eltérés, de a falusi óvoda esetében kicsit több esetben használják a személyes beszélgetést, mint kommunikációs formát ez lehet annak is az oka, hogy falusi óvodában régebben és jobban ismerik egymást szülő és óvodapedagógus.

További hipotézisem is beigazolódott, hiszen a második leggyakoribb kommunikációs forma, melyet mindkét településen gyakran használnak az óvónők kommunikációra – az a közösségi oldalak által működő messenger csoportok.

РЕЗЮМЕ

Під час написання роботи я ознайомилася з поняттям комунікації і спілкування, як психологічно, так і педагогічно. Моєю метою було знайти літературу, яка дає мені повне уявлення про інтерпретацію спілкування, і відповісти на мою гіпотезу, що я затверджую, що може бути проблемою спілкування, що батьки і вихователі дитячих садків в місті так давно не знають один одного, як в сільських дитячих садках.

Це може бути причиною того, що вони не в змозі висловити свою думку, або вони не хочуть висловити. Я неможу точно це знати. Підсумовуючи відповіді, мені також стало зрозуміло, що, як батьки, так і вихователі дитячого садка, нинішня комунікаційна ситуація підходить їм, і майже всі задоволені спілкуванням одне з одним. Але було багато відповідей від обох сторін, що їм хочеться спілкуватися більше за межами дитячого садка, тому, як я вже говорила у своїй гіпотезі, вони не знають один одного так добре, як в сільських дитячих садках. Моя гіпотеза підтвердила, що після заповнення анкет з'ясувалося, що багато з батьків знають вихователя дитячого садка не довгий час і зазвичай не триває більше трьох років їхнє знайомство.

HIVATKOZOTT IRODALOM

Baffy Dezső et al. (1981): Pszichológia III, az óvónői szakközépiskola IV. osztálya számára. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest.

Balázs László et al. (2013): A kommunikáció elmélet és gyakorlata. Gramma kiadó, Eger.

Buda Béla (1974): A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei Első kiadás: 1974

Buda Béla (2006): Empátia Budapest. Urbis

Forgó Sándor (2011): A Kommunikáció elmélet alapjai. Eger.

Karl Erik Rosengren (2004): Kommunikáció. Typotex, Budapest.

Keményné Pálffy Katalin (1989): Bevezetés a pszichológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Oláh Attila (2006): Pszichológiai alapismeretek. Budapest.

Raácz Judit (2006): Kommunikáció és nyelvhasználat. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Stark Gabriella (2010) Óvodapedagógia és játékmódszertan I. rész.

Tóth László, (2008): Pszichológia a tanításban. Neumann Kht., Budapest.

Horváth Kinga - Szőköl István (2015): A pedagógiai kommunikáció és a pedagógus kommunikációs kompetenciája. In: Zborník medzinárodnej vedeckej konferencie Univerzity J. Selyeho - 2015: "Inovácia a kreativita vovzdelávaní a vede" – Sekcie pedagogickýchvied. <https://docplayer.hu/19079676-A-pedagogiai-kommunikacio-es-a-pedagogus-kommunikacios-kompetenciaja.html>

Letöltés időpontja: 2020. 03.14

Fáyiné Dombi Alice et al.(2013) Pedagógus mesterség a szülőkkel való kapcsolata. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Pedagogus_mestersgV2/45_a_szlkkel_val_kapcsolattarts.html

Letöltés időpontja: 2020.02.15

Hercz Mária et al. (2015): Pályakezdő óvodapedagógusok túlélőkészlete. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Plyakezd_vodapedagogusok_tllkszleteV3/91_a_kommunikci_s_a_pedagogiai_kommunikci.html

Letöltés időpontja: 2020.01.15 43

Szőke – Milinte Enikő (2013): A pedagógiai kommunikáció értelmezései. <http://www.irisro.org/pedagogia2013januar/0309SzokeMilinteEniko.pdf>

Letöltés időpontja: 2020. 01.03

ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra. Az intézmény és a szülők közötti kapcsolat fennállásának ideje	23
2. ábra. A szülők és az óvodapedagógus közötti ismeretség fennállásának ideje.....	24
3. ábra. A szülők és az óvodapedagógus közötti kommunikációs viszony	25
4. ábra. A szülők kommunikációs csatornái az óvodapedagógus felé	26
5. ábra. A szülők és óvónők közötti kapcsolatának jellemzése	26
6. ábra. A szülők és óvónők közötti kapcsolatának jellemzése	27
7. ábra. Állítások a szülők és óvónők közötti kommunikáció kapcsán	27
8. ábra. A szülő és az óvodapedagógus közötti kommunikáció jellemzése	28
9. ábra. Az óvodapedagógusok munkaviszonyának ábrázolása	30
10. ábra. Az óvodapedagógusok kommunikációs viszonya a szülőkkel	30
11. ábra. Az óvodapedagógusok kommunikációs csatornái a szülők felé.	31
12. ábra. Az óvodai ünnepek alatti kommunikáció a szülőkkel	31
13. ábra. Az óvodapedagógusok kapcsolata a szülőkkel.	32
14. ábra. Az óvónők által fontosnak ítélt szülői tulajdonságok	32
15. ábra. Állítások az óvónők és szülők közötti kommunikáció kapcsán	33
16. ábra. Az óvónő és a szülő közötti kommunikáció jellemzése.....	34
17. ábra. Az ismeretségi viszony felmérésének ideje.	38
18. ábra. A szülők és az óvodapedagógusok ismeretségének időtartama	38
19. ábra. A kommunikációs viszony a szülő és az óvodapedagógus között	39
20. ábra. A szülői kommunikációs csatornák az óvodapedagógusok felé.....	40
21. ábra. A szülők és óvodapedagógusok közötti kapcsolat jellemzése.....	40
22. ábra. A szülők és az óvónők közötti kommunikáció jelzői	41
23. ábra. Állítások a szülők és óvodapedagógusok közötti kommunikációkapcsán.....	42
24. ábra. A szülő és az óvónő közötti kommunikáció jellemzése.....	42
25. ábra. Az óvodapedagógusok munkaviszonyának bemutatása	44
26. ábra. Az óvónők kommunikációs viszonya a szülőkkel	44
27. ábra. Az óvónők kommunikációs csatornái a szülők felé	45
28. ábra. Az óvodai ünnepek alatti kommunikáció a szülőkkel	45
29. ábra. Az óvónők kapcsolata a szülőkkel	46
30. ábra. Az óvodapedagógusok által fontosnak ítélt szülői tulajdonságok	46
31. ábra. Állítások az óvodapedagógusok és szülők közötti kommunikáció kapcsán ...	47
32. ábra. Az óvodapedagógus és a szülő közötti kommunikáció jellemzése	48

Melléklet

Melléklet

1. számú melléklet

A szülők és az óvodapedagógusok közötti kommunikáció

Kedves Szülők!

Sebestyén Erzsébet vagyok, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Főiskola 4. éves óvodapedagógus hallgatója. Szakdolgozatomban a szülők és az óvodapedagógusok közötti kommunikációt vizsgálom. Ezen kérdőív kitöltésével nagyban hozzájárulnak szakdolgozatom sikerességéhez. Segítségüket előre is köszönöm!

Életkora:

- 18-25 év közötti
- 26-30 év közötti
- 31-35 év közötti
- 36-40 év közötti
- 40 év feletti

1. Milyen munkát végez?

- Szellemi munkát végez
- Munkanélküli
- Fizikai munkát végez
- Alkalmazott
- Vezető beosztású
- Háztartásbeli

2. Mi a legmagasabb iskolai végzettsége?

- Általános iskola
- Gimnázium

- Szakmunkásképző
- Szakközépiskola
- Főiskolai
- Egyetemi

3. Nevelt gyerekek száma:

4. Hány éve van kapcsolatban az óvoda intézményével?

5. Gyermek milyen életkorú csoportba jár?

- Kis
- Középső
- Nagy

6. Hány éve ismeri az óvodapedagógust?

7. Tegező, avagy magázó kommunikációs formát használ a pedagógussal?

- Az egyik pedagógust tegezem
- Mindenkit tegezek
- Mindenkit magázok

8. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat az óvodapedagógussal?
(1-nagyon gyakran, 2-gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5-soha) Telefon

9. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat az óvodapedagógussal?
(1-nagyon gyakran, 2-gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5-soha) Facebook.

10. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat az óvodapedagógussal?
(1-nagyon gyakran, 2-gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5-soha) Email.

11. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat az óvodapedagógussal?
(1-nagyon gyakran, 2-gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5-soha) Személyes beszélgetés.

12. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat az óvodapedagógussal?
(1-nagyon gyakran, 2-gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5-soha) Szülőértekezlet.

13. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat az óvodapedagógussal?
(1-nagyon gyakran, 2-gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5-soha) Óvodai rendezvények
(nyílt nap, óvodai ünnepek)

14. Szülők számára szervezett rendezvények, óvodai ünnepek alatti kommunikáció gyakorlása az óvodapedagógussal milyen gyakori?

Évente 1-5 alkalom

Évente 5-10 alkalom

Évente 10 több

Soha

15. Milyen a kapcsolata az óvónővel?

Közvetlen

Jó

Nagyon jó

Általános

Rossz

Nem tudom

16. Kérem, emelje ki az Ön számára legfontosabb pedagógusi jellemzőket, ami befolyásolja az Ön és az Óvodapedagógusok közötti kommunikációt! Több választ is jelölhet.

Kedves

Közvetlen

Barátságos

Szókimondó

- Ellenséges
- Figyelmes
- Érdeklődő
- Tolakodó
- Figyelmetlen
- Goromba

17. Kérem, jelölje be azokat az állításokat, amelyekkel egyet ért és fontosak Önnek. Több választ is jelölhet.

- Eredményes munka csak a család és pedagógus együttműködésével érhető el
- Együttműködés elsődleges színtere a csoport.
- Elfogadja a pedagógus szakmai tanácsait a gyermek nevelését illetően?
- Bátran segítséget kér a gyermekével kapcsolatos kérdéskörökben?
- Minimum heti szinten beszámol gyermeke otthoni tevékenységéről, viselkedéséről?
- Nem tartja fontosnak, hogy jelezze a pedagógus felé a gyermeke otthoni tevékenységét?
- Befolyásolja mások véleménye az Ön véleményét az óvodapedagógusról?
- Folyamatos párbeszéd a pedagógusokkal?
- Pedagógus tájékoztassa a szülőket a nap fontos eseményeiről
- Szülő tájékoztassa a pedagógust a gyerek otthoni életéről.
- Egymás iránti bizalom kialakítása.

18. A következő kommunikációs formák közül melyik, milyen gyakran jelenik meg a pedagógusokkal folytatott kommunikációját tekintve? (Kérem, jelölje meg a leginkább jellemző választ!

- Parancsolás, utasítás, irányítás.
- Figyelmeztetés

- Fenyegetés
- Tanácsok, javaslatok, megoldások ajánlása.
- Tanítás, kioktatás.
- Logikus érvelés.
- Bíráló, kritizálás, helytelenítés.
- Dicséret, egyetértés, pozitív értékelés.
- Szidás
- Biztatás, rokonszenv, vigasztalás.
- Támogatás

19. Milyen lehetőségeket látna célravezetőnek a kommunikáció javítására Ön és az óvodapedagógusok között?

20. Mely óvodai intézménybe jár az ön gyermeke (gyermekei) jelenleg?

2. számú melléklet

A szülők és az óvodapedagógusok közötti kommunikáció

Kedves Óvodapedagógusok!

Sebestyén Erzsébet vagyok, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Főiskola 4. éves óvodapedagógus hallgatója. Szakdolgozatomban a szülők és az óvodapedagógusok közötti kommunikációt vizsgálom. Ezen kérdőív kitöltésével nagyban hozzájárulnak szakdolgozatom sikerességéhez. Segítségüket előre is köszönöm!

Kora:

- 20-25 év közötti
- 26-30 év közötti
- 31-35 év közötti
- 36-40 év közötti
- 41-45 év közötti
- 46-50 év közötti
- 50 év feletti

Neme:

- Nő
- Férfi

1. Mi a legmagasabb iskolai végzettsége?

- Főiskolai
- Szakképző iskola
- Egyetemi

2. Milyen régóta dolgozik a pedagógiai pályán?

- 1-5 év közötti

- 5-10 év közötti
- 10-15 év közötti
- 15-20 év közötti
- 25-30 év közötti
- 30 év fölötti
- Pályakezdő

3. Tegező vagy magázó kommunikációs formát használ a szülőkkel?

- Mindenkit tegezek
- Mindenkit magázok
- Változó

4. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat a szülőkkel? Ahol az 1- nagyon gyakran, 2- gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5- soha. Telefon

5. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat a szülőkkel? Ahol az 1- nagyon gyakran, 2- gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5- soha. Facebook

6. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat a szülőkkel? Ahol az 1- nagyon gyakran, 2- gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5- soha. Email

7. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat a szülőkkel? Ahol az 1- nagyon gyakran, 2- gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5- soha. Személyes beszélgetés

8. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat a szülőkkel?

Ahol az 1- nagyon gyakran, 2- gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5- soha. Szülőértekezlet

9. Milyen gyakran használja a következő kommunikációs formákat a szülőkkel? Ahol az 1- nagyon gyakran, 2- gyakran, 3- ritkán, 4- nagyon ritkán, 5- soha. Óvodai rendezvények (nyílt nap, óvodai ünnepségek)

10. Szülők számára szervezett rendezvények, óvodai ünnepségek alatti kommunikáció gyakorlása a szülőkkel milyen gyakori?

- Évente 1-5 alkalom
- Évente 5-10 alkalom
- Évente 10 több
- Soha

11. Milyen a kapcsolata a szülőkkel?

- Közvetlen
- Jó
- Nagyon jó
- Általános
- Rossz
- Nem tudom

12. Kérem, emelje ki az Ön számára legfontosabb szülői jellemzőket, ami befolyásolja az Ön és a szülők közötti kommunikációt. Több válasz is jelölhető.

- Kedves
- Közvetlen
- Barátságos
- Szókimondó
- Ellenséges
- Figyelmes
- Érdeklődő
- Tolakodó
- Figyelmetlen
- Goromba

13. Kérem, jelölje be azokat az állításokat, amelyekkel egyet ért és fontosak Önnek. Több választ is jelölhet.

- Eredményes munka csak a család és pedagógus együttműködésével érhető el
- Együttműködés elsődleges színtere a csoport.
- Elfogadják az Ön szakmai tanácsait a gyermek nevelését illetően?
- Bátran segítséget kér a szülő a gyermekével kapcsolatos kérdéskörökben?
- Minimum heti szinten beszámol a szülő a gyermeke otthoni tevékenységéről, viselkedéséről?
- Nem tartják fontosnak, hogy jelezzék Ön felé a gyermeke otthoni tevékenységét?
- Befolyásolja mások véleménye az Ön véleményét a szülőről?
- Fontosnak tartja-e a folyamatos párbeszéd a szülővel?
- Pedagógusként tájékoztatja-e a szülőket a nap fontos eseményeiről?
- Szülő tájékoztatja-e a pedagógust a gyerek otthoni életéről.
- Egymás iránti bizalom kialakítása.

14. A következő kommunikációs formák közül melyik, milyen gyakran jelenik meg a szülővel folytatott kommunikációját tekintve? (Kérem, jelölje meg a leginkább jellemző válaszokat!)

- Parancsolás, utasítás, irányítás.
- Figyelmeztetés
- Fenyegetés
- Tanácsok, javaslatok, megoldások ajánlása.
- Tanítás, kioktatás.
- Logikus érvelés.
- Bírálat, kritizálás, helytelenítés.

Dicséret, egyetértés, pozitív értékelés.

Szidás

Biztatás, rokonszenv, vigasztalás.

Támogatás

15. Milyen lehetőségeket látna célravezetőnek a kommunikáció javítására Ön és a szülők között?

16. Mely óvodai intézményben dolgozik ön jelenleg?

Завідувачу кафедри

Біда Ілона Анаталіївна

здобувача вищої освіти

Шведишин Єлизавета
Евгенівна
ОК Київська освіта IV-семестру

(ПІБ студента, спеціальність, курс)

ЗАЯВА

З правилами чинного Положення «Про академічну доброчесність в Закарпатському угорському інституті імені Ф. Ракоці II» від «30» серпня 2019 року, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску роботи до захисту і застосування заходів дисциплінарної та академічної відповідальності, ознайомлений(а).

Про використання Системи виявлення текстових збігів/ідентичності/ схожості в роботах здобувачів вищої освіти повідомлений(а) та надаю свою згоду на обробку та збереження моєї роботи в Базі даних Інституту. Також надаю ЗУІ право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в Системі виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки Системою виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота для перевірки Інституту надається в друкованому та електронному варіанті. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

27.05.2021

Дата

Підпис

Bida Olena

tanszékvezetőnek

Sebestyén Erzsébet

012 Ávodapedagógia

IV. évfolyamos hallgató

(hallgató teljes neve, szak, évfolyam)

NYILATKOZAT

A II. Rákoczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola 2019. augusztus 30-án kelt tudományetikai szabályzatának pontjaival, amelyek szerint plágium felfedezése esetén a diplomamunka nincs védelemhez engedve, megismerkedtem.

Tájékoztatást kaptam a plágiumszűrő rendszer használatáról, hozzájárulok a munkám ellenőrzéséhez és tárolásához az intézményi adatbázisban. Felhatalmazom az intézményt, hogy a munkámat ellenőrzés után felhasználhassák a plágiumszűrő program működésénél a további munkák ellenőrzésének folyamatában.

A munkát ellenőrzés céljából elektronikusan és nyomtatott formában is benyújtottam az intézménynek. Munkám elektronikus változata azonos a nyomtatott példánnyal.

2021.05.27

Dátum

Alíírás

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

ID перевірки:
1007918991

Дата перевірки:
18.05.2021 23:06:36 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
19.05.2021 00:41:08 EEST

ID користувача:
100006701

Назва документа: Sebestyén-Erzsike-szakdolgozat végleges

Кількість сторінок: 49 Кількість слів: 12381 Кількість символів: 91632 Розмір файлу: 1.52 MB ID файлу: 1008010795

2.45% Схожість

Найбільша схожість: 0.73% з Інтернет-джерелом (<http://genius-ja.uz.ua/images/files/gavriljuk-ilona-konfliktuskezeles-az>).

2.45% Джерела з Інтернету

342

Сторінка 51

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел